

JAARRAPPORT 2018

Vereniging VluchtelingenWerk Nederland

Inhoudsopgave Jaarrapport 2018 Vereniging VluchtelingenWerk Nederland

1. Bestuursverslag	2
1.1 Missie en doel	2
1.2 Governance	4
1.3 Algemene gegevens	8
1.4 Geconsolideerde jaarrekening	9
1.5 Risico's en onzekerheden	10
1.6 Financieel beleid en een effectieve inzet van middelen	11
1.7 Belanghebbenden	12
1.8 Ontwikkelingen gedurende het verslagjaar	14
1.9 Financiën op hoofdlijnen	16
1.10 Doelrealisatie	23
1.11 Verslag Landelijke Raad van Toezicht	25
1.12 Verenigingsbegroting 2019	29
2. Geconsolideerde jaarrekening	31
2.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2018	31
2.2 Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2018	32
2.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2018	33
2.4 Toelichting op de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten	34
2.4.1 Algemeen	34
2.4.2 Waarderingsgrondslagen en grondslagen van de bepaling van het resultaat	36
2.5 Toelichting op de geconsolideerde balans	41
2.6 Niet in de geconsolideerde balans opgenomen rechten en verplichtingen	48
2.7 Toelichting op de geconsolideerde Staat van Baten en Lasten	50
2.8 Overige toelichtingen	54
2.8.1 Kostenverdeelstaat - Toelichting bestedingen	54
2.8.2 Personeelslasten	54
2.8.3 Resultaat boekjaar	58
2.8.4 Gebeurtenissen na balansdatum	58
3. Enkelvoudige jaarrekening	59
3.1 Enkelvoudige Balans per 31 december 2018	59
3.2.1 Enkelvoudige Staat van Baten en Lasten over 2018	60
3.2.2 Bestemming van het resultaat	61
3.3 Toelichting op de enkelvoudige balans en staat van baten en lasten	62
3.3.1 Waarderingsgrondslagen	62
3.3.2 Toelichting op de enkelvoudige balans	62
3.3.3 Niet in de enkelvoudige balans opgenomen rechten en verplichtingen	70
3.3.4 Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten	71
3.4 Gebeurtenissen na balansdatum	80
3.5 Ondertekening jaarrekening	81
4. Overige gegevens	
4.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	

1. Bestuursverslag

1.1 Missie en doel

In artikel 3 van de op dertig september 2016 vastgestelde statuten is het doel van Vereniging VluchtelingenWerk Nederland als volgt omschreven:

- het zich op basis van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens inzetten voor de bescherming van asielzoekers en vluchtelingen, door begeleiding en belangenbehartiging bij hun toelating, opvang en maatschappelijke participatie en integratie;
- het ondernemen van activiteiten gericht op de bescherming en de belangenbehartiging van asielzoekers en vluchtelingen in Nederland, maar ook buiten Nederland, met name in Europa;
- het zich, waar plaatselijk of regionaal nodig en/of gewenst voor de uitvoering van het gestelde hierboven, doen inzetten voor overige migranten en
- voorts al hetgeen met het vorenstaande rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.

De vereniging tracht haar doel onder meer te bereiken door:

- het (doen) behartigen van de belangen van asielzoekers en vluchtelingen door bemiddeling en interventies;
- het verlenen van ondersteunende (kennis)activiteiten aan regionale stichtingen ten behoeve van asielzoekers en vluchtelingen;
- het beïnvloeden van het beleid ten aanzien van asielzoekers en vluchtelingen in het kader van de onafhankelijke collectieve belangenbehartiging;
- het (doen) bevorderen van draagvlak voor asielzoekers en vluchtelingen in de samenleving;
- het (doen) uitvoeren van begeleidingstaken in de vorm van directe dienstverlenende activiteiten voor asielzoekers en vluchtelingen;
- het ontwikkelen en voeren van vrijwilligersbeleid en het mogelijk maken van inspraak van vrijwilligers in het beleid;
- het mogelijk maken van inspraak van asielzoekers en vluchtelingen in het beleid;
- het (doen) uitvoeren van de uit artikel 1 lid 12 bedoelde wet- en regelgeving voortvloeiende werkzaamheden en alle andere wettige middelen.

In januari 2017 is het document "Visie en ambitie VluchtelingenWerk 2020" vastgesteld.

Doel van dit document is uiteen te zetten waar de organisatie voor staat, waar ze naartoe wil werken en hoe ze daar wil komen.

VluchtelingenWerk streeft naar een samenleving waarin burgers, rijksoverheid en gemeenten, bedrijven en instellingen zich actief inzetten voor de opvang en integratie van vluchtelingen. Een samenleving die zich openstelt voor opvang en integratie van vluchtelingen, waarin vluchtelingen die mogen blijven de kans krijgen hun leven op te bouwen en in te richten. Een samenleving die gericht is op participatie van vluchtelingen aan de maatschappij en waar zelfredzaamheid van vluchtelingen voorop staat. En een samenleving die uitgeprocedeerde asielzoekers ondersteunt bij eventuele terugkeer naar het land van herkomst.

Om dat ideaal te verwezenlijken heeft VluchtelingenWerk de volgende doelstellingen. Deze doelstellingen brengen het ideaal van een verwelkomende samenleving op het gebied van asiel, integratie en draagvlak voor vluchtelingen dichterbij:

- Asielzoekers hebben toegang tot een eerlijke en zorgvuldige asielprocedure in Nederland en in Europa (waaronder bescherming tegen non-refoulement). In de asielprocedure worden beschermingsgronden ruimhartig geïnterpreteerd ('voordeel van de twijfel') in lijn met het Vluchtelingenverdrag.
- Asielzoekers hebben vanaf hun aankomst en gedurende de gehele asielprocedure in Nederland toegang tot adequate en veilige opvangvoorzieningen, zoals onderwijs voor kinderen en jongeren en toegang tot medische en psychosociale zorg.
- Asielzoekers die nog in de asielprocedure zitten, hebben toegang tot taalonderwijs en (vrijwilligers)werk en/of het lopen van een stage ter voorbereiding op een zelfstandig bestaan in Nederland of in het land van herkomst.
- Uitgeprocedeerde asielzoekers die, na een eerlijke en zorgvuldige procedure, geen recht hebben op bescherming in Nederland en terug kunnen keren naar een veilig en stabiel land van herkomst, worden op een humane en waardige wijze hiertoe in staat gesteld. Zij hebben de mogelijkheid om een zelfstandig en veilig bestaan op te bouwen in het land van herkomst.
- Vluchtelingen zijn in staat om, samen met hun gezin, een nieuw leven op te bouwen in Nederland.
- Vluchtelingen leiden een zelfstandig bestaan in Nederland of hebben de mogelijkheid om een zelfstandig bestaan op te bouwen. Zij hebben toegang tot (taal)onderwijs, werk, gezondheidszorg en huisvesting, evenals beschikbare welzijnsvoorzieningen.
- Vluchtelingen en hun gezinsleden zijn in alle fasen van hun verblijf in Nederland actief in contact met andere burgers en maken volop deel uit van de Nederlandse samenleving.
- Burgers, maatschappelijke organisaties, bestuurders en politici staan – als gevolg van het brede draagvlak in de samenleving – positief ten aanzien van juridische bescherming en maatschappelijke participatie van vluchtelingen in Nederland en zetten dit om in concrete acties. Nederlandse bestuurders en politici roepen hier ook toe op in internationale kringen.

In 2018:

- Heeft VluchtelingenWerk bijna 55.000 asielzoekers begeleid bij hun asielprocedure.
- Worden er circa 84.000 vluchtelingen tijdens hun integratie begeleid in de gemeenten.
- Kan VluchtelingenWerk als vrijwilligersorganisatie rekenen op de inzet van ruim 14.500 vrijwilligers.
- Zijn de regionale stichtingen van VluchtelingenWerk actief in 74% van alle gemeenten in Nederland.
- Worden er met hulp van VluchtelingenWerk 1.500 aanvragen voor gezinshereniging gestart en worden vele duizenden andere vluchtelingen geholpen met gezinshereniging die in voorgaande jaren is gestart.
- Beantwoordt de Helpdesk van VluchtelingenWerk ruim 8.000 vragen.
- Organiseert VluchtelingenWerk voor meer dan 600 kinderen diverse vakantieweken.
- Bezoeken 19.000 mensen de Open AZC dag.
- Zijn er circa 65.000 donateurs die het werk van VluchtelingenWerk steunen.
- Vinden 750 vluchtelingen via onze begeleiding een baan of werkervaringsplaats en worden door het project Vluchtelingen Investeren in Participeren (VIP) ruim 700 vluchtelingen voorbereid op de Nederlandse arbeidsmarkt.
- Is de website www.forrefugees.nl gelanceerd waarmee de informatievoorziening voor asielzoekers en vluchtelingen en de zelfredzaamheid is verbeterd.
- Komt er door onze inzet in de nieuwe inburgeringswet meer aandacht voor de kwetsbare positie van vluchtelingen.
- Worden dankzij onze inbreng verwesterde vrouwen en meisjes sinds 2018 erkend als vluchteling in de zin van het Vluchtelingenverdrag en zijn dus beter beschermd.

1.2 Governance

Besturingsmodel

Op 1 oktober 2016 is de overgang naar het nieuwe besturingsmodel van de vereniging gerealiseerd. Per die datum heeft VluchtelingenWerk een landelijke Raad van Toezicht en een bestuur. Ook de regionale stichtingen zijn per 1 oktober 2016 overgegaan op het nieuwe besturingsmodel. Elke stichting werkt met een regionale raad van toezicht en een directeur-bestuurder. Het bestuur van VluchtelingenWerk bestaat uit een voorzitter (tevens verantwoordelijk voor het landelijk bureau) en de vijf directeur-bestuurders van de regionale stichtingen.

De vereniging en haar leden (de regionale stichtingen)

Op 31 december 2018 zijn er vijf regionale stichtingen lid van de vereniging VluchtelingenWerk Nederland. De directeur-bestuurders van deze stichtingen vormen, samen met de voorzitter, het landelijk bestuur van de Vereniging. Het bestuur bepaalt het beleid van de vereniging en heeft de eindverantwoordelijkheid voor de dagelijkse leiding. Elke directeur-bestuurder is betrokken bij een of meerdere inhoudelijke portefeuilles zoals bijvoorbeeld inburgering, vluchteling centraal, samenwerking met derden en bedrijfsvoering.

Conform de statuten moeten sommige vastgestelde bestuursbesluiten, zoals het jaarplan en de begroting en de vaststelling van de visie, worden goedgekeurd door de landelijke Raad van Toezicht en de Verenigingsraad. De Verenigingsraad bestaat uit vijf afgevaardigden: één Raad van Toezicht-lid uit elke regionale stichting. De Verenigingsraad benoemt de leden van de landelijke Raad van Toezicht.

Voor de uitvoering van diverse verenigingstaken en het faciliteren van de regionale stichtingen heeft de vereniging een Landelijk Bureau. Het Landelijk Bureau staat onder leiding van de voorzitter van het bestuur.

Landelijke Raad van Toezicht

Sinds 1 oktober 2016 heeft de vereniging een landelijke Raad van Toezicht. De landelijke Raad van Toezicht bestaat eind 2018 uit zeven leden. De leden van de Raad van Toezicht worden benoemd voor een periode van maximaal vier jaar en kunnen één keer worden herbenoemd.

Bestuur

Het bestuur bepaalt het beleid van de vereniging, stelt de financiële richtlijnen vast en heeft de eindverantwoordelijkheid voor de dagelijkse leiding. Het bestuur legt verantwoording af aan de landelijke Raad van Toezicht en de Verenigingsraad. De werkwijze van het bestuur wordt nader geregeld in een bestuursreglement. Dit bestuursreglement is in 2017 gepubliceerd.

De landelijke Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het vaststellen van een maatschappelijk passende beloning, contractduur, rechtspositie en arbeidsvoorwaarden van de voorzitter van het bestuur. Zij raadpleegt daarbij de CAO Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening, de Adviesregeling Beloning directeuren van Goede Doelen Nederland en de Wet Normering Topinkomens (WNT). De Adviesregeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. De weging bij VluchtelingenWerk vindt plaats door de Remuneratiecommissie.

Wat betreft de vijf directeur-bestuurders, zijn de betreffende regionale Raden van Toezicht hiervoor verantwoordelijk. Over de beloning van de directeur-bestuurders wordt verantwoording afgelegd in de jaarrekeningen van de regionale stichtingen en in deze geconsolideerde jaarrekening.

Per 31 december 2018 bestaat het landelijk bestuur van de Vereniging uit de volgende personen:

Naam	Functie	Nevenfunctie
Piet de Kroon	Bestuursvoorzitter ad interim (in functie van 1 september 2018 tot 1 februari 2019)	– Adviseur Zuidelijke Rekenkamer – Vertrouwenspersoon Integriteit, Onderwijskoepel OMO (tot 1 oktober 2018) – Voorzitter bemiddelingsgesprek Sintigemeenschap - gemeente Nuenen
Martin van Iperen	Directeur-bestuurder VluchtelingenWerk Noord-Nederland (In functie vanaf 1 augustus 2018)	– Lid Professional Board, masteropleiding Social Work, NHL Stenden & Hanzehogeschool Groningen – Lid Raad van Advies, masteropleiding Social Work & Arts Therapies, NHL Stenden
Jan van der Werff	Directeur-bestuurder VluchtelingenWerk Oost-Nederland (In functie gedurende heel 2018)	Geen
Tineke Parson	Directeur-bestuurder VluchtelingenWerk West en Midden-Nederland (In functie gedurende heel 2018)	Geen
Mirjam Huisman	Directeur-bestuurder VluchtelingenWerk Zuidwest-Nederland (In functie gedurende heel 2018)	Zorgvrijwilliger, hospice Bardo (tot 1 december 2018)
Jacqueline de Visser	Directeur-bestuurder VluchtelingenWerk Zuid-Nederland (In functie gedurende heel 2018)	Geen

Mevrouw D.E. Manson was tot 1 oktober 2018 de bestuursvoorzitter van de vereniging en tevens directeur van het Landelijk Bureau. Na een periode van acht jaar is zij per 1 februari 2019 opgevolgd door de heer A. (Abdeluheb) Choho. In de interim-periode is de rol van bestuursvoorzitter bekleed door de heer P. (Piet) de Kroon.

De nevenfuncties van de bestuursleden zijn onbezoldigd behalve de nevenfunctie van bestuursvoorzitter ad interim Piet de Kroon als adviseur van de Zuidelijke Rekenkamer. Geen van de nevenfuncties is verbonden aan de hoofdfunctie van de bestuursleden. De nevenfuncties geven uitdrukking aan de maatschappelijke betrokkenheid van de bestuursleden in brede zin.

Vergaderingen van landelijke Raad van Toezicht en Verenigingsraad

De Raad van Toezicht heeft in 2018 vijf keer vergaderd.

In 2018 is de Verenigingsraad tweemaal bijeen gekomen. De Verenigingsraad keurt het jaarrapport 2017 en het werkplan en de begroting 2019 goed. Het jaarrapport 2017 is goedgekeurd op 29 juni 2018. Het werkplan en de begroting 2019 zijn goedgekeurd op 27 februari 2019.

Klachtenbehandeling en -bemiddeling

Een klacht kan worden ingediend over alle zaken die betrekking hebben op VluchtelingenWerk Nederland en/of de medewerkers en vrijwilligers. Deze wordt op regionaal niveau in behandeling genomen door zo spoedig mogelijk over te gaan tot bemiddeling middels hoor en wederhoor. Een mogelijke vervolgstap is het starten van een officiële klachtenprocedure bij een van de klachtencommissies. In 2018 zijn in totaal 31 klachten geregistreerd, blijkt uit de jaarlijkse inventarisatie. Veruit de meeste hiervan hadden te maken met moeilijkheden in de onderlinge relaties tussen vrijwilligers of vrijwilligers en betaalde medewerkers. Deze worden vroeg en gedegen in behandeling genomen en actief bespreekbaar gemaakt, onder andere door de vertrouwenspersonen en klachtencoördinatoren binnen de vereniging. Hierdoor zijn alle klachten via bemiddeling afgehandeld en heeft uiteindelijk in 2018 niet één klacht tot een formele klachtenprocedure geleid bij een van de klachtencommissies. Dit is in lijn met de doelstelling om door goede klachtenbehandeling en -bemiddeling het aantal escalaties zo laag mogelijk te houden.

Intern en extern toezicht

Het interne toezicht loopt via bestuursbesluiten, een toetsing van financiële aspecten door de financiële auditcommissie van de Raad van Toezicht, goedkeuring van specifieke besluiten door de Raad van Toezicht en bespreking van hoofdlijnen in de Verenigingsraad. Een en ander geeft een goede vorm aan de checks en balances binnen de organisatie.

De Ondernemingsraad heeft een eigen functie in het interne toezicht via de in de Wet op de Ondernemingsraden neergelegde bepalingen.

Het externe toezicht loopt mede via de accountant. De accountant neemt kennis van en controleert de jaarstukken en de administratieve organisatie en interne beheerssystemen bij VluchtelingenWerk. De accountant rapporteert over de interim controle in zijn Managementletter en bij de Jaarrekening in zijn Accountantsverslag.

Het externe toezicht wordt mede vorm gegeven door het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF). Het CBF houdt toezicht op de normen en geeft een "keurmerk" door de erkenningsregeling. VluchtelingenWerk heeft een dergelijke erkenning en is daarmee gehouden aan de rechten en verplichtingen van een goede doelenorganisatie. VluchtelingenWerk is aangesloten bij de branchevereniging Goede Doelen Nederland.

1.3 Algemene gegevens

Statutaire naam: Vereniging VluchtelingenWerk Nederland
Adres: Surinameplein 122
1058 GV Amsterdam
Kamer van Koophandel: nummer 40532333
datum oprichting: 19 september 1979
laatste statutenwijziging: 30 september 2016
URL/internet adres: www.vluchtelingenwerk.nl
Informatie: info@vluchtelingenwerk.nl
Telefoon: 020-3467200

1.4 Geconsolideerde jaarrekening

In de geconsolideerde jaarrekening van de Vereniging VluchtelingenWerk Nederland worden de financiële gegevens van de vijf regionale stichtingen, zijnde de leden van de vereniging, samengevoegd met de gegevens van het landelijk bureau. De regionale stichtingen zijn zelfstandige rechtspersonen en leggen over hun eigen beleid verantwoording af in een separate jaarrekening en jaarverslag. De gegevens van het landelijk bureau zijn opgenomen in de enkelvoudige jaarrekening (hoofdstuk 3).

Voor een verdere toelichting op het gevoerde beleid wordt verwezen naar het jaarverslag; deze is te vinden op de website van VluchtelingenWerk (www.vluchtelingenwerk.nl).

In samengevatte vorm zien de geconsolideerde balans 2018 en de geconsolideerde exploitatierekening (Staat van baten en lasten) 2018 er als volgt uit:

BALANS

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2018	2017
ACTIVA		
Vaste activa	3.185	3.076
Vlottende activa	43.274	53.351
Totaal Activa	46.459	56.427
PASSIVA		
Reserves en fondsen	23.399	28.041
Voorzieningen	2.261	1.919
Kortlopende schulden	20.799	26.467
Totaal Passiva	46.459	56.427

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2018	2017
BATEN	88.998	99.567
LASTEN	93.642	101.862
RESULTAAT	-4.644	-2.295

1.5 Risico's en onzekerheden

VluchtelingenWerk heeft met haar activiteiten op het gebied van begeleiding van vluchtelingen, gezinshereniging, inburgering, integratie en meer, voortdurend te maken met groei- en krimp situaties. Het eigen vermogen van VluchtelingenWerk is nodig en voldoende om aan die schommelingen het hoofd te bieden. VluchtelingenWerk houdt een algemene reserve (continuïteitsreserve) aan om bij abrupte inkomstenschommelingen de activiteiten te kunnen voortzetten. De branchevereniging Goede Doelen Nederland en het Centraal Bureau Fondsenwerving hanteren een maximumnorm van 150% van de uitvoeringskosten. VluchtelingenWerk blijft daar met haar algemene reserve ruim onder.

VluchtelingenWerk heeft met ministeries, gemeenten en andere instellingen een bekostigings- of subsidierelatie. Dit brengt onzekerheden met zich mee, omdat niet in alle gevallen sprake is van meerjarige afspraken.

De eigen fondsenwerving, opbrengsten uit donaties, legaten en giften, kunnen fluctueren door veranderende sentimenten in de samenleving. Ten aanzien van de donateurs is er sprake van een autonoom risico (de bereidheid om te doneren kan omlaag gaan in de komende jaren zonder aanwijsbare reden) en een kans op een reactie als gevolg van het zich voordoen van een risicofactor.

Het aanhouden van reserves op een spaarrekening brengt niets op en kost in sommige gevallen zelfs geld. Daarom heeft VluchtelingenWerk een deel van haar reserves ondergebracht bij een professionele vermogensbeheerder. We verwachten hierop een jaarlijks rendement, maar we begroten de mogelijke opbrengsten conservatief. Er is sprake van een koersrisico op de beleggingen.

In 2018 heeft VluchtelingenWerk voor de vereniging een actualisatie gemaakt van de risicoanalyse, deze is op 6 maart 2018 vastgesteld door het bestuur. Er is een indeling gemaakt naar de volgende risicofactoren: ten aanzien van de donateurs, fondsen en bedrijven, betreffende de baten, betreffende de lasten, betreffende de privacy, betreffende de beleggingen en betreffende imagofactoren. Naast de risico's zijn ook de mogelijke mitigaties in beeld gebracht.

De conclusie is dat de hoogte van de algemene reserve voldoende is voor de in beeld gebrachte en gekwantificeerde risico's.

Uit de jaarrekening 2017 bleek dat het eigen vermogen van de regionale stichting Zuidwest Nederland negatief is geworden eind 2017 en was er op basis van prognoses een indicatie dat er wellicht in sommige maanden in 2018 een krappe liquiditeits situatie zou kunnen ontstaan. Om een ruimere liquiditeitspositie te verkrijgen en om de risico's ten aanzien van de liquiditeit onder controle te krijgen, is door de stichting een ontwikkelplan opgesteld. Dit ontwikkelplan gaf inzicht in de oorzaken van het ontstaan van de situatie en de manieren waarop het probleem zou kunnen worden aangepakt.

In 2018 is de implementatie van de voorgestelde maatregelen voortvarend aangepakt en dit heeft geleid tot een aanzienlijke verbetering, zowel qua exploitatieresultaat als qua liquiditeitspositie. In geen enkele maand in 2018 is er een liquiditeitstekort geweest en Zuidwest heeft aangegeven in 2019 geen gebruik te maken van een kredietlijn.

In de periode vanaf maart 2016 tot heden, is VluchtelingenWerk en haar leden bezig met de uitrol van het open source bedrijfsvoeringspakket Odoo. Dit is een omvangrijk automatiseringsproject, waarin geïntegreerde modules voor HRM, financiën, tijdschrijven en training zijn opgenomen. Een ICT project is lastig om aan te sturen en te beheersen, qua proces en kosten.

1.6 Financieel beleid en een effectieve inzet van middelen

Een effectieve inzet van middelen wordt gestuurd door een goede planning- en control cyclus. Deze cyclus start met de opstelling van jaarplannen waarin de strategische doelstellingen uit de meerjarige beleidsvisie worden vertaald naar concrete activiteiten. Per activiteit wordt de inzet van medewerkers begroot met de daarbij behorende financiële middelen. VluchtelingenWerk wil haar middelen besteden aan haar doelstellingen en daarom is het streven het financiële resultaat rond de nul te houden. Gelet op de veelheid en complexiteit van de activiteiten van VluchtelingenWerk moet bedacht worden dat een geringe afwijking van 1 à 2 %, een financieel effect (positief of negatief) in absolute zin van € 1 à € 2 miljoen kan hebben.

Het landelijk bestuur stelt de begroting van de vereniging (enkelvoudig en geconsolideerd) vast en de landelijke Raad van Toezicht en de Verenigingsraad hebben een goedkeuringspositie. Voor de jaarrekening geldt dat het bestuur en de landelijke Raad van Toezicht de opgemaakte jaarrekening voor akkoord tekenen en de Verenigingsraad de jaarrekening goedkeurt. Het bestuur, de Raad van Toezicht en de Verenigingsraad houden gedurende het jaar de vinger aan de pols via de financiële uitvoeringsrapportages.

VluchtelingenWerk verantwoordt de kosten van beheer en administratie apart. Onder deze kosten vallen onder meer: de kosten van het bestuur, secretariaten, financiën, ICT, huisvesting, personeelszaken en facilitair beheer. De norm voor de kosten van beheer en administratie is door VluchtelingenWerk zelf gesteld op 10% van de totale kosten van VluchtelingenWerk.

In de visie van VluchtelingenWerk is dit cijfer een correcte balans tussen de wens om zoveel mogelijk middelen aan te wenden voor de doelstellingen en daarnaast voldoende waarborgen te bieden voor een efficiënte en kwalitatief goede organisatie.

1.7 Belanghebbenden

VluchtelingenWerk vindt het belangrijk om vluchtelingen, vrijwilligers, donateurs, medewerkers, politici, subsidiënten, advocaten en andere belanghebbenden bij haar werk te betrekken.

Daartoe worden onder meer congressen, workshops en expertmeetings georganiseerd. Doel daarvan is als belangenbehartiger een platform te bieden voor maatschappelijke discussie en open staan voor externe ontwikkelingen en invloeden.

Vluchtelingen

Tijdens alle fasen van de asielprocedure en tijdens hun integratie in de Nederlandse samenleving hebben vrijwilligers en medewerkers van VluchtelingenWerk intensief persoonlijk contact met asielzoekers en vluchtelingen. De organisatie onderhoudt contacten met vluchtelingenorganisaties en met netwerken van vluchtelingen. Ook zijn er nauwe contacten met vergelijkbare organisaties in het buitenland.

Vrijwilligers

Vrijwilligers verwezenlijken de missie van VluchtelingenWerk. Zij zorgen ervoor dat we een open en gastvrij land zijn voor mensen op de vlucht. Ze zijn er met raad en daad in alle fasen van de asielprocedure tot en met het zelfredzaam worden. Kortom, vrijwilligers van VluchtelingenWerk zijn goud waard voor de vluchtelingen en voor de samenleving. Met de digitale nieuwsbrief "Compact" worden de vrijwilligers op de hoogte gehouden van nieuwe ontwikkelingen op het werkterrein. De digitale databank Vluchtweb vormt een onmisbare bron van informatie over asiel en integratie. Tevens is er op het Landelijk Bureau op alle werkdagen een Helpdesk die vrijwilligers ondersteunt met advies en informatie. Ook advocaten en andere rechtshulpverleners maken gebruik van deze faciliteiten.

Donateurs

VluchtelingenWerk is voor een belangrijk deel afhankelijk van de bijdragen van particuliere donateurs. Deze inkomsten zorgen ervoor dat de organisatie onafhankelijk kan blijven opereren als belangenbehartiger van vluchtelingen. Donateurs van VluchtelingenWerk worden op verschillende wijzen geïnformeerd over en betrokken bij activiteiten van VluchtelingenWerk. Zij ontvangen onder meer (email)nieuwsbrieven en op aanvraag het VluchtelingenWerk magazine met informatie over de besteding van hun bijdragen. Daarnaast worden donateurs ook uitgenodigd actief mee te doen aan acties voor vluchtelingen of ter bevordering van het draagvlak voor vluchtelingen.

Subsidiënten

Verschillende overheden en fondsen maken het werk van VluchtelingenWerk mogelijk door daarvoor middelen beschikbaar te stellen. VluchtelingenWerk is een belangrijke beneficiënt van de Nationale Postcode Loterij. Er worden subsidies ontvangen van de ministeries van Veiligheid en Justitie en Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Daarnaast zijn er inkomsten van de Raad voor de Rechtsbijstand en projectfinancieringen. Aan al deze subsidiënten wordt conform de daarvoor geldende richtlijnen gerapporteerd over de bestedingen van deze gelden. Regelmatig vindt ook overleg plaats met de betrokken subsidiënten.

Adviescommissies

VluchtelingenWerk heeft een drietal adviescommissies, te weten de Commissie Opvang en Integratie, de Commissie Asiel en de Vluchtelingen Advies Raad. In deze commissies hebben externe deskundigen en vluchtelingen zitting.

De Commissie Opvang en Integratie is in 2018 tweemaal samengekomen. Tijdens de bijeenkomst in april is de vergadering gecombineerd met een werkbezoek aan de regionale stichting Zuidwest in Rotterdam. Op de agenda stond onder andere de Meerjarenstrategie VluchtelingenWerk 2018-2020, ontwikkelingen naar aanleiding van het Regeerakkoord (opvang en integratie), VluchtelingenWerk IntegratieBarometer 2018 en terugblik gemeenteraadsverkiezingen van 21 maart 2018. Tijdens deze vergadering is het voorzitterschap overgedragen van Han Entzinger aan Jaco Dagevos. In september is er een extra vergadering ingelast met als doel de commissieleden te vragen advies te geven op de visie op migratie. Aan het eind van 2018 zijn zeven nieuwe commissieleden geworven die vanaf 2019 deel uitmaken van deze commissie.

De bestuursadviescommissie Asiel is in 2018 tweemaal regulier bijgekomen. Naast het bespreken van een aantal inhoudelijke onderwerpen zoals de kabinetsplannen tot inperking van de rechtsbijstand in de asielprocedure en advies over de visie op migratie en de internationale inzet van VWN, ging de eerste vergadering met name over de herstructurering van de commissie. In de maanden erna zijn er in totaal acht nieuwe leden aangetrokken. Een groot deel van hen was aanwezig op het afscheid in juni van een aantal leden die zich jarenlang belangeloos hebben ingezet, en nu ruimte boden aan 'nieuw bloed'. De vergadering in september betrof de eerste in nieuwe samenstelling en hier werd ook de voorzittershamer overgedragen door Mardjan Seighali aan Rob Hamerslag. Inhoudelijke onderwerpen die aan bod zijn gekomen voor advisering betroffen opnieuw de rechtsbijstand, Europese voorstellen rondom asiel, IMMO en scenario's inzake externalisatie.

De Vluchtelingenadviesraad is in 2018 verder ontwikkeld. In twee verdiepingsdagen heeft de VAR onder begeleiding verder gesproken over de vormgeving van haar adviezen en de samenwerking met het bestuur. De VAR heeft in 2018 twee nieuwe leden verwelkomd. Ook is de adviesraad gestart met de werving van nog eens twee nieuwe leden, waarmee dit adviesorgaan bijna op volle sterkte was. De leden troffen elkaar eens per zes weken via Skype om de actualiteit te bespreken.

Met het landelijk bestuur is de VAR in 2018 tweemaal bijeen gekomen. Het landelijk bestuur heeft de VAR geconsulteerd bij de uitwerking van het regeerakkoord, het project Bekend Maakt Bemind en de visie op migratie.

Ook is de VAR betrokken geweest bij het afscheid van Dorine Manson en actief betrokken bij het selectieproces van de nieuwe bestuursvoorzitter Abdeluheh Choho en heeft mede hierdoor kennis gemaakt met de landelijke RvT van VluchtelingenWerk Nederland.

Bedrijfsleven

Bedrijven zoeken nieuwe medewerkers. Vluchtelingen willen dolgraag aan de slag. Oog voor succesfactoren als scholing, begeleiding en interculturele communicatie, kan de (tijdelijke) afstand tussen vraag en aanbod overbruggen.

Mede dankzij de financiële steun van de Rabobank Foundation, helpen we vluchtelingen met het project Vluchtelingen Investeren in Participeren (VIP2) bij het maken van een goede start op de Nederlandse arbeidsmarkt. Hierin werken we samen met vele bedrijven.

Daarnaast zetten we onze expertise in, informeren we werkgevers en koppelen we hen aan partners zoals de Refugee Talent Hub, die sinds begin 2018 haar focus heeft verlegd van 'matchen' naar het organiseren van meet & greets met werkgevers. Met Hilton organiseerden we in 2018 zelf enkele succesvolle meet & greets. Sinds 2018 werken we samen met het internationale netwerk TENT; een netwerk van grote bedrijven die vluchtelingen helpen met werk en opleiding.

ManpowerGroup en VluchtelingenWerk slaan al jarenlang de handen ineen om de positie van vluchtelingen op de arbeidsmarkt te versterken. Naast het 'matchen' van vraag een aanbod, helpt ManpowerGroup ons met deskundigheidsbevordering in de vorm van trainingen werkgeversbenadering voor onze arbeidscoaches. Aan de vooravond van de Olympische Winterspelen 2018 organiseerden we met Manpower een beginnersles schaatsen voor vluchtelingen op de 'Coolste Baan van Nederland'. Dit ludieke event, waarbij statushouders letterlijk hun beste beentje voor zetten met 'knipoog' naar hun integratie in de Nederlandse samenleving, creëerde veel attentiewaarde en sympathie bij landelijke media en het brede publiek. Hetzelfde gold voor onze campagne 'Bakkie Doen?', waarbij in 2018 onze nieuwe samenwerkingspartner Connexion aansloot. Bovendien zijn we met Connexion een pilot gestart om statushouders met een aanbod op maat op te leiden tot buschauffeur. Zie ook: <https://www.vluchtelingenwerk.nl/steun-ons/bedrijven>

1.8 Ontwikkelingen gedurende het verslagjaar

In het jaar 2018 kreeg VluchtelingenWerk opnieuw te maken met een aantal onzekerheden: de doorwerking van de in 2016 gesloten EU-Turkije deal, de uitwerking van maatregelen van het 26 oktober 2017 aangetreden Kabinet-Rutte III en de onzekerheid over het aantal vluchtelingen dat in Nederland bescherming zal vragen en de consequenties voor het aantal locaties waar vluchtelingen worden opgevangen.

Het Kabinet Rutte III is in 2018 begonnen met de eerste maatregelen die in 2019 hun uitwerking gaan krijgen.

De aandacht van de overheid gaat vooral uit naar het snel afhandelen van vluchtelingen uit veilige landen en vluchtelingen met een Dublin-claim (Dublinsysteem: het systeem op grond waarvan vluchtelingen asiel moeten aanvragen in het eerste land binnen Europa waar zij binnenkomen). Als gevolg hiervan moeten mensen die echt bescherming nodig hebben veel langer wachten.

Er is sprake van een daling van de eerste aanmelding, maar er zijn verhoudingsgewijs nog veel nareizigers. Onder andere dankzij signalen van VluchtelingenWerk besluit de staatssecretaris meer personeel in te zetten om de wachttijden voor gezinshereniging te verkorten.

We begeleiden bijna 55.000 asielzoekers bij hun asielprocedure.

Een van de belangrijkste uitdagingen is een voorspoedige integratie van de “nieuwe burenen” in Nederland, die eerder bescherming in Nederland kregen. We ondersteunen circa 84.000 vluchtelingen bij hun integratie in de samenleving.

Inburgering is een belangrijk speerpunt voor Vluchtelingenwerk. Vluchtelingen zijn, net als andere nieuwkomers, verplicht om binnen drie jaar het inburgeringsexamen te behalen. Hiervoor moeten zij zelf een passende inburgeringscursus zoeken. Het blijkt dat de gewijzigde inburgeringswet uit 2013 in de praktijk niet goed werkt. Slechts een klein percentage vluchtelingen haalt binnen de gestelde termijn van drie jaar hun inburgeringsexamen. Dit komt ook door de chaos bij de inburgeringsexamens. De wachttijden voor de examens en het nakijken ervan loopt zo hoog op dat veel vluchtelingen niet binnen de gestelde termijn van drie jaar hun inburgeringsexamen zullen halen.

Er wordt gewerkt aan een nieuw inburgeringsstelsel en VluchtelingenWerk is positief over de eigen inbreng waardoor er meer aandacht is voor de kwetsbare positie van vluchtelingen.

Het aantal vrijwilligers bleef in 2018 vrij stabiel. Voor VluchtelingenWerk zijn er nu, verspreid over het hele land ruim 14.500 vrijwilligers actief en krijgt VluchtelingenWerk financiële steun van ruim 65.000 donateurs.

VluchtelingenWerk is zich in 2018, in samenwerking met haar Europese zusterorganisaties en koepelorganisatie ECRE (European Council on Refugees and Exiles), onverminderd blijven in zetten op de terreinen waarop dat ook de afgelopen jaren is gedaan: het bieden van ondersteuning gedurende de asielprocedure en begeleiding tijdens de eerste stappen in onze samenleving, zoals ondersteuning bij aankomst in een gemeente, inburgering en deelname aan het arbeidsproces. Daarnaast blijven het voor de belangen van vluchtelingen in Nederland en het zorgen van voldoende draagvlak een belangrijke taak.

En andere uitdaging is het behoud van draagvlak voor de opvang van vluchtelingen in een debat dat gepolariseerd is in zowel de publieke als de politieke arena.

Bij de Helpdesk kunnen medewerkers, vrijwilligers en asieladvocaten terecht met al hun vragen over de asielprocedure, informatie over landen van herkomst en integratiebeleid. In 2018 is de website www.forrefugees.nl gelanceerd waarmee de informatievoorziening voor asielzoekers en vluchtelingen en de zelfredzaamheid is verbeterd. De Helpdesk ontvangt in 2018 ruim 8.000 vragen en dit is een lichte daling ten opzichte van vorig jaar.

1.9 Financiën op hoofdlijnen

De begroting 2018 is opgesteld in turbulente tijden en was daardoor omgeven met onzekerheidsmarges. De geconsolideerde begroting is op 6 maart 2018 vastgesteld door het bestuur en op 19 maart 2018 goedgekeurd door de landelijke Raad van Toezicht.

Het begrote exploitatieresultaat was € 1.386.000 negatief. Uiteindelijk is in deze jaarrekening een negatief exploitatiejaarresultaat van € 4.644.000 negatief bereikt. Voor een aanmerkelijk deel (€ 2.682.000) zijn de in "goede tijden" opgebouwde bestemmingsreserves en -fondsen bewust ingezet. Daardoor wordt uiteindelijk een negatief resultaat van €1.962.000 bereikt dat in mindering is gebracht op de continuïteitsreserve.

De continuïteitsreserve is bedoeld voor het opvangen van onverwachte tegenvallers. De continuïteitsreserve is ultimo 2018 na de hiervoor genoemde onttrekking gedaald tot € 11.968.000. Dit is 26% van het balanstotaal (solvabiliteit). De solvabiliteit rekening houdend met de bestemmingsreserves en -fondsen is ultimo 2018 50%.

De continuïteitsreserve en bestemmingsreserve -en fondsen zijn in liquide vorm aanwezig. Per jaareinde bedragen de liquide middelen €23.064.000. Als maatstaf voor de liquiditeit hanteert VluchtelingenWerk de current ratio. De current ratio exclusief de effectenportefeuille per 31-12-2018 is 1,80; inclusief effecten is de current ratio 2,08.

Ondanks de negatieve resultaatontwikkeling 2018 beschikt VluchtelingenWerk over een gezonde balans, zoals blijkt uit bovengenoemde solvabiliteit en liquiditeit. Gezien de krimp in activiteiten is het echter noodzakelijk scherp op de kosten te blijven sturen om de balans in de toekomst gezond te houden.

Belangrijke oorzaken voor de negatieve resultaatontwikkeling zijn de daling van de bijdragen van (particuliere) donateurs, de daling van het aantal vluchtelingen en teruggelopen omzet op inburgering (onder andere kleinere klasbezetting), waardoor de opbrengsten meer dalen dan de kosten, mede door een vertragingseffect in het verlagen van de personele bezetting. Ten opzichte van de realisatie 2017 zijn de baten met € 10.569.000 (11%) gedaald en het is niet gelukt de kosten in dezelfde mate te laten dalen; ten opzichte van 2017 zijn de lasten gedaald met € 8.673.000 (8%).

VluchtelingenWerk Nederland wist in 2018 bijna 94% van haar baten te besteden aan activiteiten die betrekking hadden op haar doelstellingen.

	Uitkomst 2018	Vershil in %	Uitkomst 2017
<u>BATEN</u>			
Baten van particulieren	5.575	-2%	5.661
Baten van bedrijven	130	-18%	159
Baten van loterijorganisaties (NPL)	10.000	-9%	10.950
Baten van subsidies van overheden	52.403	-10%	58.384
Baten van andere organisaties zonder winststreven	1.628	-28%	2.248
Totaal van de geworven baten	69.736	-10%	77.402
Baten inburgering	18.498	-14%	21.449
Overige baten	764	7%	716
Som van de baten	88.998	-11%	99.567

BATEN

Baten van particulieren

VluchtelingenWerk is voor een belangrijk deel afhankelijk van de bijdragen van particuliere donateurs. Deze inkomsten zorgen ervoor dat de organisatie onafhankelijk kan blijven opereren als belangenbehartiger van vluchtelingen. Donateurs van VluchtelingenWerk worden op verschillende wijzen geïnformeerd over en betrokken bij activiteiten van VluchtelingenWerk. Zij ontvangen onder meer (email)nieuwsbrieven en op aanvraag het VluchtelingenWerk magazine met informatie over de besteding van hun bijdragen. Daarnaast worden donateurs ook uitgenodigd actief mee te doen aan acties voor vluchtelingen of ter bevordering van het draagvlak voor vluchtelingen. Na de spectaculaire groei van het aantal donateurs in 2015 en 2016 tot 67.500 schommelt het donateurenbestand licht: circa 64.000 mensen in 2017 en 65.000 mensen in 2018. Het merendeel van de donaties, giften en nalatenschappen kreeg van de gever een algemene bestemming.

Baten van bedrijven

In 2018 zoeken nog meer bedrijven dan het jaar ervoor samenwerking met VluchtelingenWerk, onder ander om vluchtelingen aan werk te helpen, bijvoorbeeld via werkervaringsplaatsen. We werken onder meer samen met Manpower, Canon Océ, Makro en Hilton Hotels.

Baten van organisaties zonder winststreven

VluchtelingenWerk krijgt regelmatig bijdragen van het Oranjefonds, Adessium, de Rabobank Foundation, Porticus en het VSB-fonds.

Baten uit loterijorganisaties, Nationale Postcode Loterij

De Nationale Postcode Loterij is sinds haar oprichting in 1989 van grote betekenis voor VluchtelingenWerk. Zij is een voornamelijk financier van de vereniging inclusief de regionale stichtingen en draagt in belangrijke mate bij aan de onafhankelijkheid van VluchtelingenWerk.

De Nationale Postcode Loterij steunt ons werk ook door in televisieprogramma's zoals Miljoenenjacht, Eén tegen 100 en Koffietijd aandacht te besteden aan vluchtelingen en VluchtelingenWerk. De Nationale Postcode Loterij is in 1989 opgericht om goede doelen te steunen. Inmiddels spelen 2,9 miljoen Nederlanders mee. Zij maken elke maand kans op honderdduizenden prijzen. De helft van ieder lot van de Nationale Postcode Loterij gaat rechtstreeks naar goede doelen op het gebied van ontwikkelingssamenwerking, natuurbescherming en projecten gericht op mensenrechten en sociale cohesie. Sinds de oprichting van de Nationale Postcode Loterij is er ruim € 5,8 miljard aan goede doelen gegeven.

VluchtelingenWerk is al sinds het begin beneficiënt van deze loterij. VluchtelingenWerk besteedt de giften aan het behartigen van de belangen van vluchtelingen tijdens hun asielprocedure en hun integratie in Nederland.

In 2018 heeft VluchtelingenWerk een reguliere bijdrage van € 8 miljoen ontvangen, aangevuld met een voor de periode 2018 tot en met 2022 extra bijdrage van € 2 miljoen. Tijdens het Goed Geld Gala van de Nationale Postcode Loterij wordt bekend dat er in 2018 circa € 370 miljoen wordt verdeeld onder 117 goede doelen die werken aan een betere wereld. VluchtelingenWerk Nederland wordt blij verrast met een extra structurele bijdrage van € 2 miljoen. Wij gebruiken deze extra bijdrage o.a. voor projecten op het gebied van arbeidsparticipatie en voor projecten aan de grenzen van Europa.

Subsidies van overheden

VluchtelingenWerk Nederland heeft een structurele subsidierelatie met de ministeries van Justitie en Veiligheid en Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Jaarlijks wordt op aanvraag van VluchtelingenWerk een subsidiebeschikking afgegeven op basis van het werkplan en de begroting. Met de Raad voor Rechtsbijstand wordt eveneens een structurele subsidierelatie onderhouden.

Om de activiteiten van VluchtelingenWerk in de centrale opvanglocaties, gericht op voorlichting en begeleiding gedurende de asielprocedure, te kunnen financieren kent JenV meerdere subsidies toe:

- gericht op het opleiden, trainen en verstrekken van advies ter ondersteuning aan de begeleiding van asielzoekers. Voor deze steunfunctie is een subsidie toegekend van € 1.551.000
- voor de begeleiding van asielzoekers in de eerste fase van de asielprocedure, de tijdelijke noodvoorzieningen en de vrijheidsbeperkende locaties is € 4.713.000 toegekend.
- voor de tolkdiensten werd € 2.408.000 gesubsidieerd door DRV.

In totaal dus € 8.672.000 vanuit het ministerie van JenV.

De subsidie van het ministerie van SoZaW is gericht op het opleiden, trainen en verstrekken van advies aan vrijwilligers en betaalde medewerkers, die toegelaten vluchtelingen begeleiden bij hun integratie in de Nederlandse samenleving. Voor de Steunfunctie is in 2018 een subsidie toegekend van € 1.030.000.

Met de Raad voor Rechtsbijstand is een overeenkomst gesloten voor het verlenen van rechtsbijstand aan vluchtelingen in de eerste fase van de asielprocedure. De bijdrage van de Raad is in 2018 € 1.004.000 geweest.

De belangrijkste financiers van de activiteiten op regionaal en lokaal niveau zijn de gemeenten. Alle regionale stichtingen van VluchtelingenWerk worden door een groot aantal gemeenten binnen hun verzorgingsgebied gesubsidieerd. Ruim 300 van de in totaal 388 gemeenten (dus zo'n driekwart) hebben een relatie met VluchtelingenWerk. De gebruikelijke gang van zaken is dat de regionale stichting activiteiten uitvoert op het terrein van de integratie en dat zij de daarvoor gemaakte kosten geheel of gedeeltelijk vergoed krijgt. De opbrengsten uit gemeentesubsidies zijn met ruim 10% gedaald. Deze daling is een gevolg van de teruglopende taakstellingen en daarmee ook de aantallen cliënten die in de gemeenten zijn ondergebracht. Daarnaast is in 2018 sprake van aflopende trajecten van cliënten die in 2016 en begin 2017 zijn ingestroomd. De meeste trajecten variëren van 12 maanden tot 24 maanden.

Ook van enkele provinciale overheden werd een bijdrage ontvangen voor een bedrag van € 396.000.

Alle subsidies uit de EU betreffen projecten met een looptijd van meer dan een jaar. De baten worden toegerekend naar rato van de subsidiabele prestaties en gemaakte kosten.

Bijdragen aan inburgering

Inburgering is een belangrijk onderdeel van de activiteiten van VluchtelingenWerk. Sinds 2013 biedt VluchtelingenWerk zelf inburgeringscursussen aan, gegeven door bevoegde docenten.

De baten uit inburgering zijn sterk gedaald met 14%; nominaal gaat het om een daling van €2.951.000. De daling wordt veroorzaakt door aflopende trajecten die in de piekperiode 2016 en begin 2017 zijn gestart. Daarnaast zijn er in de afgelopen periode veel taalaanbieders bijgekomen. De cliënten van VluchtelingenWerk zijn vrij in de keuze voor een taalaanbieder. Het is moeilijk gebleken om de daling van de baten van inburgering tijdig op te vangen door het verlagen van de kosten van inburgering. Met name bij regionale stichtingen die de inburgeringsactiviteiten zelf uitvoeren met medewerkers in plaats van uitbesteding aan externen is sprake van een vertragingseffect bij de kostenverlaging. In 2019 is extra aandacht vereist om het resultaat op inburgering te verbeteren.

Overige baten

De overige baten bestaan voornamelijk uit rentebaten en baten uit beleggingen. Het resultaat uit beleggingen heeft zich in relatie tot het belegd vermogen, de afgelopen vijf jaren als volgt ontwikkeld. Deze cijferopstelling is conform de Richtlijn Financieel Beheer van de Vereniging Goede Doelen Nederland. Waardeveranderingen van de effecten zijn verwerkt in de staat van baten en lasten.

	2018	2017	2016	2015	2014
Obligatierente	104	109	120	138	146
Dividend	48	65	50	38	49
Gerealiseerd koersresultaat	-67	10	45	86	27
Ongerealiseerd koersresultaat	-309	21	-24	-73	189
Bruto beleggingsresultaat	-224	205	191	189	411
Kosten beleggingen	37	33	48	54	48
Netto beleggingsresultaat	-261	172	143	135	363
Rendement beleggingen	-4,4%	2,8%	2,4%	2,3%	6,1%
Netto resultaat liquide middelen	0	1	67	120	188
Beleggingen ultimo boekjaar x € 1.000					
– obligaties beursgenoteerd	4.206	4.242	4.050	3.976	4.502
– aandelen beursgenoteerd	1.670	1.837	1.865	1.835	1.357
Totaal	5.876	6.079	5.915	5.811	5.859

In 2018 heeft er een evaluatie van het beleggingsbeleid plaatsgevonden. Het beleggingsbeleid is ongewijzigd vastgesteld door het bestuur in haar vergadering van 4 december 2018 en goedgekeurd in de vergadering van de Raad van Toezicht van 10 december 2018.

Het beleggingsbeleid is gericht op vermogensaanwas en inkomen uit het vermogen. VluchtelingenWerk heeft sinds 2005 een overeenkomst van vermogensbeheer met Van Lanschot (voorheen Staalbankiers) voor een bedrag van afgerond € 6 miljoen. Deze overeenkomst is aangegaan voor onbepaalde tijd, maar is tussentijds opzegbaar met inachtneming van een redelijke termijn.

Er is sprake van een defensief beleggingsprofiel bij VluchtelingenWerk, het risicoprofiel is derhalve laag.

Binnen dit profiel wordt 70%, met een marge van plus en minus 10%, van het belegd vermogen aangehouden in obligaties (“vastrentende waarden”) met een minimum kwaliteit van A-. De andere 30%, met een marge van plus en minus 10%, van het belegde vermogen wordt aangehouden in aandelen (“zakelijke waarden”). De beleggingshorizon is langer dan vijf jaar. Alle effecten zijn beursgenoteerd.

Er mag niet worden belegd in hedge funds, private equity, grondstoffen en vastgoed.

De vermogensbeheerder rapporteert iedere maand over de behaalde beleggingsresultaten. Twee maal per jaar wordt het beleggingsmandaat geëvalueerd in een persoonlijk gesprek.

In 2018 is een negatief rendement op beleggingen behaald en bestaat vooral uit een ongerealiseerde koersdaling per 31 december 2018 vanwege een algemeen negatief beurs sentiment dat ook voor andere organisaties geldt. De opbrengsten uit dividend (aandelen) en rente (obligaties) is in 2018 € 152.000 geweest.

De aandelen en obligaties waarin is belegd, worden door het bureau Sustainanalytics gescreend op duurzaamheid bij wijze van uitsluiting. De thema's voor de uitsluitingsgronden liggen in het verlengde van de statutaire doelstelling van VluchtelingenWerk en bevatten de volgende onderwerpen:

- bedrijfsethiek, waaronder begrepen goed bestuur, fraude, omkoping en corruptie,
- werknemersrechten, waaronder begrepen schending van mensenrechten en discriminatie,
- producten, waaronder begrepen kernenergie, wapens inclusief militaire contracten, niet duurzame bosbouw en milieudelicten.
- landen die obligaties uitgeven mogen geen onderwerp zijn van een sanctie die is uitgevaardigd door de Verenigde Naties of de Europese Unie.

De uitsluitingsgronden zijn geformuleerd in een Handboek Duurzaamheidscriteria (laatste versie augustus 2017).

LASTEN

De lasten in 2018 zijn met 8% gedaald ten opzichte van 2017.

<u>LASTEN</u>	<u>Uitkomst</u> 2018	<u>Vershil</u> in %	<u>Uitkomst</u> 2017
Besteed aan doelstellingen	83.699	-11%	93.868
Kosten werving baten	1.065	-1%	1.074
Kosten beheer en administratie	8.608	21%	7.140
Totaal lasten	93.372	-9%	102.082

Asiel

De besteding aan de doelstelling Asiel betreft de begeleiding door VluchtelingenWerk tijdens en na de asielprocedure en stelt asielzoekers in staat de regie over hun eigen leven te behouden. VluchtelingenWerk draagt aantoonbaar bij aan een humaner asielbeleid. Speerpunt op het terrein van belangenbehartiging waren het tegengaan van de lange wachttijden IND, de inzet op het behoud van de rechtsbijstand en het landenbeleid Afghanistan. De bestedingen aan de doelstelling Asiel zijn in 2018 gedaald met 14% ten opzichte van 2017. De oorzaak van de daling hangt samen met de daling van het aantal COA-bedden.

Integratie

De besteding aan de doelstelling Integratie betreft de bijdrage van VluchtelingenWerk aan volwaardige participatie van vluchtelingen in de Nederlandse samenleving. Integratie activiteiten spelen zich voor het overgrote deel af in gemeenten. Daar worden onder professionele aansturing, vluchtelingen begeleid en ondersteund door gekwalificeerde vrijwilligers van VluchtelingenWerk. Het merendeel van de activiteiten heeft betrekking op maatschappelijke begeleiding. Speerpunt voor integratie en inburgering waren het nieuwe inburgeringsstelsel, schuldpreventie en arbeidsparticipatie. De bestedingen aan de doelstelling zijn in 2018 gedaald met 10% ten opzichte van 2017.

Inburgering

Inburgering is een belangrijk speerpunt voor VluchtelingenWerk. Vluchtelingen zijn verplicht om binnen drie jaar het inburgeringsexamen te behalen. Hiervoor moeten zij zelf een passende inburgeringscursus zoeken. Sinds 2013 biedt VluchtelingenWerk ook inburgeringscursussen aan. Er wordt gebruik gemaakt van bevoegde docenten, die in dienst zijn bij VluchtelingenWerk, ook worden er gekwalificeerde docenten ingehuurd. De leslocaties worden gehuurd. Alle regionale stichtingen hebben en behouden in 2018 het keurmerk Blik op Werk. De module Oriëntatie op de Nederlandse Arbeidsmarkt maakt onderdeel uit van het inburgeringsaanbod en reguliere lesprogramma.

De bestedingen aan de doelstelling zijn in 2018 gedaald met 16% ten opzichte van 2017.

Vereniging en organisatie

De besteding aan de doelstelling Vereniging en organisatie maakt VluchtelingenWerk zichtbaar en herkenbaar in Nederland en draagt bij aan het draagvlak in de samenleving ten aanzien van asielzoekers en vluchtelingen. Er waren in 2018 ruim 737.000 unieke bezoekers van de website, 55.500 volgers op Facebook en 14.600 volgers op Twitter.

De kosten voor Vereniging en organisatie worden vooral gemaakt bij het landelijk bureau en betreffen de kosten voor belangenbehartiging, begeleiding, diensten en de verenigingsstaf.

De bestedingen aan de doelstelling zijn in 2018 met 3% gestegen ten opzichte van 2017.

1.10 Doelrealisatie

Kosten werving baten

De kosten fondsenwerving bestaan uit door medewerkers van VluchtelingenWerk bestede uren gewaardeerd tegen de integrale kostprijs, vermeerderd met door derden in rekening gebrachte direct toerekenbare kosten. In de kosten van eigen fondsenwerving zijn begrepen de kosten van voorlichting, publiciteit en public relations. In deze kosten zijn de kosten van voorlichting meegenomen, omdat om steun te verwerven, het doel en de maatschappelijke betekenis van het vluchtelingenwerk moet worden uitgelegd.

	Gemiddeld	2018	2017	2016
Baten uit eigen fondsenwerving	5.848	5.575	5.661	6.309
Kosten uit eigen fondsenwerving	1.059	1.027	1.074	1.076
Kosten in % van de baten	18%	18%	19%	17%

Het Centraal Bureau Fondsenwerving heeft de kosten van eigen fondsenwerving over de laatste drie jaren genormeerd op maximaal 25%. VluchtelingenWerk voldoet aan deze norm.

Percentages van bestedingen

Het bestedingspercentage lasten over de afgelopen jaren luidt als volgt.

	2018	2017	2016	2015
Besteed aan doelstellingen	83.699	93.868	89.563	44.019
Totaal van de lasten	93.372	102.082	94.843	48.177
Bestedingspercentage	90%	92%	94%	91%

Het bestedingspercentage lasten is bepaald door het totaal van de bestedingen aan de doelstellingen te delen door het totaal van de lasten.

Schommelingen in deze percentages hebben verband met de krimp en groei van de basisactiviteiten en de incidentele extra uitgaven als gevolg van het fusietraject.

Het bestedingspercentage baten over de afgelopen jaren luidt als volgt.

	2018	2017	2016	2015
Besteed aan doelstellingen	83.699	93.868	89.563	44.019
Totaal van de baten	88.998	99.567	96.387	51.702
Bestedingspercentage	94%	94%	93%	85%

Het bestedingspercentage baten is bepaald door het totaal van de bestedingen aan de doelstellingen te delen door het totaal van de baten.

Kosten beheer en administratie

De kosten van beheer en administratie zijn die kosten die de organisatie maakt in het kader van de (interne) beheersing en administratievoering die niet worden toegerekend aan de doelstelling(en) of de werving van baten. De instelling dient bij de toerekening een consistente methodiek te hanteren. Voor de uitwerking is het advies van Goede Doelen Nederland gevolgd.

Onder de kosten van B&A zijn de kosten van bestuur, secretariaat, financiële afdeling, ICT, huisvesting en facilitair en personeelszaken begrepen.

Het Centraal Bureau Fondsenwerving heeft als onderdeel van haar erkenningsregeling opgenomen dat de instelling een norm vaststelt voor de hoogte van de kosten voor beheer en administratie, maar heeft geen norm voor de hoogte daarvan bepaald.

VluchtelingenWerk heeft als interne norm gesteld dat 10% van de totale lasten mag worden besteed aan kosten beheer en administratie. In 2018 was de uitkomst 9% waarmee de interne norm is gehaald. Er is sprake van een toename ten opzichte van 2017 waarbij het percentage voor beheer en administratie 7% bedroeg. Deze stijging kent onder andere de volgende oorzaken:

- Door de daling van de totale lasten met circa 8% ten opzichte van 2017 is het aandeel van de kosten beheer en administratie ten opzichte van de totale kosten groter. De daling van de kosten beheer en administratie verlopen niet even snel als de daling van de kosten inzake de doelstellingen.
- In 2018 is een uniforme berekening van de kosten beheer en administratie vastgesteld.
- In 2018 is de capaciteit uitgebreid voor een functionaris gegevensbescherming.
- Overlappingsperiodes door wijzigingen van bestuursleden (landelijk bureau en regio Noord).
- Inzet van managementassistenten ter ondersteuning van de managers (regio west en midden).
- Bij regio Zuid is extra inzet geweest op de afdelingen P&O, FA en control om na de fusie de werkprocessen te harmoniseren en uniformeren. In verband met de krimp zijn er transitievergoedingen en er zijn eenmalige kosten gemaakt voor de verbouwing en inrichting van het hoofdkantoor.
- Er zijn extra kosten gemaakt inzake de voorbereiding op de invoering van de gemergde versie van Odoo.

Personeelskosten

Salarissen, sociale lasten en pensioenpremie worden op grond van de arbeidsvoorwaarden conform de CAO Welzijn en Maatschappelijke dienstverlening, verwerkt voor zover ze verschuldigd zijn aan de medewerkers. VluchtelingenWerk heeft de pensioenregeling verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. Deze regeling is ondergebracht bij PZW/PGGM. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

1.11 Verslag Landelijke Raad van Toezicht

In artikel 16 van de statuten van 30 september 2016 is de instelling van een landelijke Raad van Toezicht geregeld. Bepaald is dat de Raad van Toezicht bestaat uit ten minste vijf en ten hoogste negen leden.

Bij de samenstelling van de raad wordt gewerkt met een actuele profielschets. In de statuten is bepaald (in artikel 16 lid 11) dat de leden van de Raad van Toezicht geen beloning voor hun werkzaamheden ontvangen, zij hebben wel recht op een vergoeding van de door hun gemaakte kosten, voor zover deze onkosten niet bovenmatig zijn.

Per 31 december 2018 bestaat de landelijke Raad van Toezicht uit de volgende personen:

Lid	Functie	Benoemingstermijn, aangetreden	Hoofd- en nevenfuncties
De heer F.H. Rövekamp	Voorzitter, tevens voorzitter van de Verenigingsraad en voorzitter van de selectie- en benoemingscommissie	1 oktober 2016. Voorzitter per 1 januari 2017. Afgetreden per 1 april 2019.	Hoofdfuncties: -Voorzitter Raad van Commissarissen Vodafone Duitsland - Lid Raad van Commissarissen van Unit 4 - Lid Raad van Commissarissen van PostNL - Lid Raad van Commissarissen Koninklijk Theater Carré - Lid bestuur van Kasteel de Haar - Voorzitter Raad van Commissarissen van Calco
De heer K. Shahbazi	Lid	15 februari 2017 Einde termijn januari 2021	Hoofdfunctie: - Cultureel psycholoog verbonden aan de Politieacademie Nevenfunctie: - Publicist en columnist bij de Volkskrant
Mevrouw J. Schulp	Lid, tevens lid van de Audit Commissie	15 februari 2017 Einde termijn januari 2021	Hoofdfunctie: - Advocaat, partner bij Lexence advocaten en notarissen Nevenfunctie: - Lid van het College van Afgevaardigden van de Orde van Advocaten Amsterdam - Commissaris van Koninklijk Theater Carré
De heer T. Coenen	Lid	1 juli 2017 Einde termijn juni 2021	Hoofdfunctie: - Bestuurder Rutgers Nevenfunctie: - Voorzitter van Inspire (voorheen EuroNGO's)
Dhr. P. Jacobs	Lid, tevens voorzitter van de Audit Commissie	1 maart 2018 Einde termijn februari 2022	Hoofdfunctie: - Chief Information Officer van ING Nederland (in functie tot januari 2019) - Partner van McKinsey & Company (in functie vanaf januari 2019)

Mevr. M. Baltus	Lid	1 juli 2018. Einde termijn juni 2022.	<p>Hoofdfunctie: Burgemeester van Heemskerk</p> <p>Nevenfuncties:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lid bestuurscommissie Openbare Veiligheid van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Kennemerland. - Lid algemeen bestuur Veiligheidsregio Kennemerland. - Voorzitter stuurgroep Zorg- en Veiligheidshuis Kennemerland. - Lid bestuurlijke commissie zorg en veiligheid politie-eenheid Noord Holland.
Mevr. W. Sorgdrager	Vice-voorzitter	1 juli 2018 Vice-voorzitter per 1 oktober 2018 Einde termijn juni 2022	<p>Hoofdfuncties:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lid Raad van State (in functie tot 1 mei 2018) <p>Nevenfuncties:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Voorzitter Ned. vereniging van bioscopen en filmtheaters; - Voorzitter Vrienden van de Nieuwe Kerk, Amsterdam; - Vertrouwenspersoon integriteit Tweede Kamer; - Commissaris Vereniging Hendrick de Keyser; - Voorzitter Raad van Toezicht Groninger Forum; - Voorzitter Raad van Toezicht Willem II cultuurcluster Den Bosch; - Voorzitter klankbordgroep onderzoek NIOD e.a. naar politionele acties in Indië/Indonesië; - Voorzitter taskforce herijking afvalwetgeving; - Voorzitter bestuur Stichting Arbo Unie

De leden van de landelijke Raad van Toezicht ontvangen geen beloning voor hun werkzaamheden.

Wel ontvangen zij een jaarlijkse forfaitaire onkostenvergoeding van € 1.500 op basis van de vrijwilligersregeling. De ontvangen vergoedingen worden hieronder per persoon verantwoord.

Begunstigde	Omschrijving	Bedrag
De heer F.H. Rövekamp	Onkostenvergoeding 2018	€ 1.500
Mevr. J. Schulp	Onkostenvergoeding 2018	€ 1.500
De heer K. Shahbazi	Onkostenvergoeding 2018	€ 1.500
De heer T. Coenen	Onkostenvergoeding 2018	€ 1.500
Mevr. W. Sorgdrager (startdatum 1 juli 2018)	Onkostenvergoeding 2018	€ 750
Mevr. M. Baltus (startdatum 1 juli 2018)	Onkostenvergoeding 2018	€ 750
Dhr. P. Jacobs (startdatum 1 maart 2018)	Afstand gedaan van de vergoeding	€ 0
Mevr. Z. Guernina (01-01 t/m 01-10)	Onkostenvergoeding 2018	€ 1.125
Mevr. D. Oudshoorn-Tinga (01-01 t/m 01-03)	Onkostenvergoeding 2018	€ 250
Totaal		€ 8.875

Er zijn geen leningen, voorschotten en garanties verstrekt aan de leden van de Raad van Toezicht.

Taken en bevoegdheden

De Raad van Toezicht heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van het bestuur en de algemene gang van zaken in de vereniging en de met de vereniging verbonden organisatie. De Raad van Toezicht bespreekt in ieder geval één maal per jaar de strategie en de voornaamste risico's verbonden aan de vereniging, de uitkomsten van de beoordeling door het bestuur van de opzet en werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen, alsmede significante wijzigingen daarin.

De Raad van Toezicht heeft in 2018 vijf keer vergaderd. Onderwerpen die tijdens deze vergaderingen zijn besproken zijn onder andere de financiën van de vereniging, de lobbyprioriteiten, de externalisatie van de asielprocedure, de veranderingen omtrent de inburgering, de goedkeuring van het jaarverslag 2017, de goedkeuring van de begroting 2019, de werving van een nieuwe bestuursvoorzitter, de bestuurlijke ophanging van stichting 'instituut voor Mensenrechten en Medisch Onderzoek' (IMMO) binnen de vereniging VluchtelingenWerk Nederland, de positionering van VluchtelingenWerk en het vrijwilligersbeleid.

Over het jaar 2018 heeft de Raad van Toezicht een zelfevaluatie gedaan. Daarnaast hebben de Raad van Toezicht en het bestuur ook een wederzijdse evaluatie over 2018 gedaan.

Audit Commissie

Binnen de Raad van Toezicht functioneert een commissie, te weten de Audit Commissie. Deze commissie richt zich op de financiën en het financieel beleid en is in 2018 driemaal bijeen gekomen.

1.12 Verenigingsbegroting 2019

Op 20 februari 2019 heeft het bestuur de geconsolideerde begroting 2019 vastgesteld. Deze is op 27 februari goedgekeurd door de RvT en de verenigingsraad. Deze begroting ziet er samengevat als volgt uit:

BATEN

Baten van particulieren	5.607
Baten van bedrijven	135
Baten van loterijorganisaties (NPL)	10.000
Baten van subsidies van overheden	46.435
Baten van andere organisaties zonder winststreven	400
Baten van bedrijven t.b.v. projecten	685
Som van de geworven baten	63.262

Baten inburgering	14.201
Overige baten	799
Som van de baten	78.262

LASTEN

Besteed aan doelstellingen

Asiel	23.323
Integratie	37.370
Inburgeringsaanbod	14.139
Vereniging & Organisatie	9.604
Eliminatie	-12.211

Besteed aan doelstellingen	72.225
-----------------------------------	---------------

Kosten werving baten	977
----------------------	-----

Kosten beheer en administratie	7.700
--------------------------------	-------

Som der lasten	80.902
-----------------------	---------------

Saldo voor financiële baten en lasten	-2.640
--	---------------

Saldo financiële baten en lasten	95
----------------------------------	----

Saldo van baten en lasten	-2.545
----------------------------------	---------------

Dekking vanuit bestemmingsreserves en -fondsen (per saldo onttrekking)	3.287
--	-------

Resultaat na dekking vanuit bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen (mutatie continuïteitsreserve)	741
---	------------

Naast haar bestaande activiteiten is de grote uitdaging voor VluchtelingenWerk in 2019 het verdedigen van de rechtspositie van asielzoekers. Ondanks het dalend aantal vluchtelingen richt VluchtelingenWerk zich op het behouden van de kwaliteit en integrale dienstverlening aan vluchtelingen die de afgelopen jaren naar Nederland zijn gekomen en een nieuwe start hebben gemaakt. Voor velen geldt echter dat de essentiële voorwaarde voor een nieuwe start eerst nog hereniging met het eigen gezin is. De inhaalslag voor de wachtlijsten voor gezinshereniging gaat dan ook in 2019 door.

Qua interne organisatie heeft de nieuwe governance zijn beslag gekregen en zijn de fusies van de regionale stichtingen afgerond. In 2019 wordt er energie gezet op een meer geïntegreerde bedrijfsvoering. Verder worden de overlegstructuren binnen de vereniging efficiënter en effectiever gemaakt. Ook aan de nieuwe privacywetgeving wordt grote aandacht besteed.

Zowel de baten als de lasten dalen ten opzichte van de begroting 2018 met respectievelijk circa 13% en 11%. Deze daling is verklaarbaar uit het dalend aantal vluchtelingen en asielzoekers dat in Nederland wordt opgevangen. Vluchtelingenwerk heeft uitgesproken een resultaat van nul na te streven.

In de begroting 2019 wordt een aantal bestemmingsreserves en -fondsen, die in 'goede tijden' zijn opgebouwd bewust ingezet om in tijden van krimp de activiteiten in een gematigd tempo af te bouwen. Na inzet van deze reserves en fondsen (€ 3.287.000) wordt er uiteindelijk een positief resultaat begroot van €741.000 ten gunste van de continuïteitsreserve.

De eigen inkomsten van donateurs staan onder druk en de inkomsten uit de Postcode Loterij blijft op hetzelfde niveau als voorgaand jaar; de inkomsten van overheden dalen. De baten van inburgeringsactiviteiten dalen, waarbij het doel is dat de baten de lasten dekken (inclusief een risico-opslag).

2. Geconsolideerde jaarrekening

2.1 Geconsolideerde Balans

Na resultaatbestemming – bedragen zijn x € 1.000

	Ref.	2018	2017
Activa			
<u>Vaste activa</u>			
Immateriële vaste activa	1	719	954
Materiële vaste activa	2	2.318	1.924
Financiële vaste activa	3	148	198
		3.185	3.076
<u>Vlottende activa</u>			
Voorraden	4	21	21
Vorderingen en overlopende activa	5	14.313	19.357
Effecten	6	5.876	6.079
Liquide middelen	7	23.064	27.894
		43.274	53.351
Totaal Activa		46.459	56.427
Passiva			
<u>Reserves en fondsen</u>			
Reserves			
Continuïteitsreserve	8.1	11.968	13.930
Bestemmingsreserves	8.2	9.843	11.803
		21.811	25.733
Fondsen			
Bestemmingsfondsen	8.3	1.588	2.309
Totaal reserves en fondsen		23.399	28.042
Voorzieningen	9	2.261	1.919
Kortlopende schulden en overlopende passiva	10	20.799	26.466
Totaal Passiva		46.459	56.427

2.2 Geconsolideerde Staat van baten en lasten

Bedragen zijn x € 1.000

	Ref.	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
BATEN				
Baten van particulieren		5.575	6.543	5.661
Baten van bedrijven		130	450	159
Baten van loterijorganisaties (NPL)	11	10.000	10.000	10.950
Baten van subsidies van overheden	12	52.403	48.531	58.384
Baten van verbonden organisaties zonder winststreven		0	0	0
Baten van andere organisaties zonder winststreven		1.628	685	2.248
Som van de geworven baten		69.736	66.209	77.402
Baten inburgering	13	18.498	20.683	21.449
Overige baten		764	2.680	716
Som van de baten		88.998	89.572	99.567
LASTEN				
Besteed aan doelstellingen	14			
Asiel		14.487	23.851	16.889
Integratie		43.273	32.448	47.836
Inburgeringsaanbod		18.223	16.972	21.644
Vereniging & Organisatie		7.716	7.497	7.499
Totaal besteed aan doelstellingen		83.699	80.768	93.868
Kosten werving baten	15	1.065	1.069	1.074
Kosten beheer en administratie	16	8.608	5.723	7.140
Som der lasten		93.372	90.958	102.082
Saldo voor financiële baten en lasten		-4.374	-1.386	-2.515
Saldo financiële baten en lasten	17	-270	-	220
Saldo van baten en lasten		-4.644	-1.386	-2.295
Dekking vanuit bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen				
Bestemmingsreserves (onttrekking)	8.2	4.567		3.290
Bestemmingsreserves (toevoeging)	8.2	-2.607		-4.277
Bestemmingsfondsen (onttrekking)	8.3	1.857	1.817	-1.099
Bestemmingsfondsen (toevoeging)	8.3	-1.136		1.122
Resultaat na dekking vanuit bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen (mutatie continuïteitsreserve)		-1.962	431	-3.259

2.3 GECONSOLIDEERDE KASSTROOMOVERZICHT

	2018		2017	
	€	€	€	
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Resultaat		-4.644		-2.295
Aanpassingen voor:				
- Afschrijvingen	629		1.236	
- Mutaties voorzieningen	342		405	
- Mutaties werkkapitaal				
- Voorraden	0		5	
- Vorderingen	5.094		2.536	
- Effecten	203		-164	
- Kortlopende schulden	-5.667		-1.713	
		601		2.305
Kasstroom uit operationele activiteiten		-4.043		10
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in (im)materiële vaste activa	-1.793		-1.146	
Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa	1.005		0	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-788		-1.146
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Aflossingen van langlopende schulden	0		0	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		0		0
Mutatie geldmiddelen		-4.830		-1.136
Liquide middelen einde boekjaar		23.064		27.894
Liquide middelen begin boekjaar		27.894		29.030
Mutatie geldmiddelen		-4.830		-1.136

2.4 Toelichting op de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten

2.4.1 Algemeen

De organisatie wordt gedreven in de vorm van een Vereniging waarvan de statutaire naam is: Vereniging VluchtelingenWerk Nederland. De vereniging is ingeschreven in de Kamer van Koophandel onder nummer: 40532333

De statutaire vestigingsplaats is Amsterdam. Het hoofdkantoor is tevens gevestigd in Amsterdam aan het Surinameplein 122.

De activiteiten van de vereniging en haar leden zijn gericht op het realiseren van de volgende statutaire doelen:

- het zich op basis van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens inzetten voor de bescherming van asielzoekers en vluchtelingen, door begeleiding en belangenbehartiging bij hun toelating, opvang en maatschappelijke participatie en integratie;
- het ondernemen van activiteiten gericht op de bescherming en de belangenbehartiging van asielzoekers en vluchtelingen in Nederland, maar ook buiten Nederland, met name in Europa;
- het zich, waar plaatselijk of regionaal nodig en/of gewenst voor de uitvoering van het gestelde hierboven, doen inzetten voor overige migranten en
- voorts al hetgeen met het vorenstaande rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.

Fusie per 1 juli 2017

Per 1 juli 2017 zijn Stichting VluchtelingenWerk Noordwest Nederland en Stichting VluchtelingenWerk Midden- Nederland gefuseerd tot Stichting VluchtelingenWerk West en Midden-Nederland.

Per 1 juli 2017 zijn Stichting Nieuwkomers en VluchtelingenWerk Brabant Centraal en Stichting VluchtelingenWerk Zuid-Nederland gefuseerd tot Stichting VluchtelingenWerk Zuid-Nederland.

Er waren geen fusies in 2018.

Groepsverhoudingen en verbonden partijen

Deze geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële verantwoording van de Vereniging VluchtelingenWerk Nederland. De cijfers van de geconsolideerde jaarrekening zijn samengesteld uit de gegevens van de vijf leden (de regionale stichtingen) van de vereniging en de enkelvoudige gegevens van de vereniging (het landelijk bureau). In de geconsolideerde balans en de staat van baten en lasten zijn de onderlinge geldstromen geëlimineerd. Die onderlinge geldstromen bestaan uit subsidies vanuit het landelijk bureau aan de regionale stichtingen. Ook onderlinge vorderingen en schulden zijn geëlimineerd. Transacties tussen de regionale stichtingen zijn eveneens geëlimineerd. De regionale stichtingen leggen ieder zelfstandig verantwoording af in hun eigen jaarrekening; voor specifieke zaken wordt verwezen naar die betreffende jaarrekeningen. De gegevens van het landelijk bureau zijn opgenomen in de enkelvoudige jaarrekening (hoofdstuk 3).

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de volgende entiteiten opgenomen met vermelding van het centraal kantoor:

1. Vereniging VluchtelingenWerk Nederland (Landelijk Bureau)	Amsterdam
2. Stichting VluchtelingenWerk Noord-Nederland	Groningen
3. Stichting VluchtelingenWerk Oost-Nederland	Arnhem
4. Stichting VluchtelingenWerk Zuid-Nederland	Eindhoven
5. Stichting VluchtelingenWerk Zuid-West Nederland	Rotterdam
6. Stichting VluchtelingenWerk West en Midden- Nederland	Zaandam

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van de stichting zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Foutenherstel

Bij de regionale stichting Noord Nederland is in de jaarrekening foutenherstel toegepast aangezien de toerekening van de baten inburgering in voorgaande jaren niet aan de juiste periode plaats vond. Het effect van het foutenherstel is €310.000 (positief). Dit bedrag is voor de geconsolideerde jaarrekening niet van materieel belang en is derhalve op basis van RJ150.203 in de geconsolideerde jaarrekening verwerkt in de staat van baten en lasten 2018.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangen en betaalde rente en ontvangen dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

2.4.2 Waarderingsgrondslagen geconsolideerde en enkelvoudige jaarrekening

Algemeen

De jaarrekening van VluchtelingenWerk is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. In het bijzonder is rekening gehouden met richtlijn 650 betreffende de jaarverslaggeving voor fondsenwervende instellingen. Voorts is rekening gehouden met de regelgeving van het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) en de aanbevelingen van de Vereniging Goede Doelen Nederland (GDN). Activa en verplichtingen worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans en de staat van baten en lasten zijn referenties opgenomen waarmee wordt verwezen naar de toelichting. De jaarrekening is opgesteld in euro's. Transacties in vreemde valuta worden omgerekend in euro's tegen de koers op transactiedatum.

Op de goedgekeurde begroting 2018 is vanaf het 2e kwartaal 2018 een herrubricering (zonder effect op de mutatie continuïteitsreserve) op een aantal posten toegepast. In de jaarrekening is deze herrubricering in stand gehouden.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. VluchtelingenWerk heeft in 2015 opdracht gegeven om VVS3 te ontwikkelen. Dit is het VluchtelingenWerk VolgSysteem dat landelijk door de vereniging en haar leden wordt gebruikt als bedrijfsmiddel. In 2017 is het systeem opgeleverd en wordt in vijf jaar afgeschreven.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijzen of lagere opbrengstwaarde. De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incourantheid van de voorraden.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Effecten

Alle effecten zijn beursgenoteerd. De effecten worden gewaardeerd tegen marktwaarde op balansdatum. Waardeveranderingen van de effecten zijn verwerkt in de staat van baten en lasten.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas- en banktegoeden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. De liquide middelen worden aangehouden in het kader van de reguliere bedrijfsvoering. De liquide middelen staan vrij ter beschikking van de vereniging.

Reserves en fondsen

Er wordt onderscheid gemaakt tussen reserves en fondsen. De reserves bestaan uit een continuïteitsreserve, ook wel algemene reserve genoemd en uit bestemmingsreserves.

Er is sprake van een bestemmingsreserve, indien het bestuur een deel van de reserves heeft afgezonderd voor een speciaal doel.

Van een bestemmingsfonds is sprake, indien door derden aan een deel van de middelen een specifieke bestemming is gegeven.

Fondsen onderscheiden zich dus in die zin van reserves, dat niet het bestuur, maar een derde een bestemming aan de middelen heeft gegeven.

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve betreft dat deel van het eigen vermogen waar geen specifieke bestemming aan is gegeven door derden of door het bestuur van de vereniging.

De continuïteitsreserve van VluchtelingenWerk Nederland is bedoeld als dekking voor de risico's op korte en middellange termijn.

Bestemmingsreserve

Onderdelen van het eigen vermogen met een beperkte bestedingsmogelijkheid worden op de balans afgezonderd. Voor de bestemmingsreserves zijn geen verplichtingen aangegaan.

Bestemmingsfondsen

Onderdelen van het eigen vermogen met een beperkte bestedingsmogelijkheid worden op de balans afgezonderd. Indien de beperking door derden is bepaald, wordt dit deel aangemerkt als bestemmingsfonds.

Voorziening

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen, die op balansdatum bestaan en waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de nominale waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

Kortlopende schulden en overlopende passiva

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde.

Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen van de bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen het totaal van de baten en het totaal van de lasten. De baten worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd. De lasten worden verantwoord zodra zij voorzienbaar zijn. De lasten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Baten waarvoor een bijzondere bestemming is aangewezen, worden eveneens in de staat van baten en lasten verwerkt. Indien deze baten in het verslagjaar niet volledig zijn besteed, worden de nog niet bestede gelden opgenomen in de desbetreffende bestemmingsreserve respectievelijk bestemmingsfonds. Een onttrekking aan de bestemmingsreserve respectievelijk bestemmingsfonds wordt als besteding (last) verwerkt in de staat van baten en lasten. In geval van (Project)subsidies met een looptijd langer dan 1 jaar wordt het niet bestede deel opgenomen als nog te besteden bedragen tenzij de subsidievoorwaarden anders aangeven. Dividenden worden verantwoord op moment van ontvangst. De gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van de effecten zijn verwerkt in het resultaat. De niet financiële bijdrage die door vrijwilligers wordt geleverd is uiterst belangrijk voor VluchtelingenWerk, doch wordt niet in de staat van baten en lasten verantwoord.

Baten van particulieren

Donaties en giften van particulieren worden als baten verantwoord op het moment van ontvangst. Baten uit nalatenschappen worden verantwoord in het boekjaar waarin de omvang van de nalatenschap betrouwbaar kan worden vastgesteld. Voorlopige betalingen in de vorm van voorschotten zijn in het verslagjaar waarin ze zijn ontvangen verantwoord als baten uit nalatenschappen.

Baten van subsidies van overheden

De subsidies van overheden zijn deels structurele subsidies voor activiteiten die VluchtelingenWerk Nederland uitvoert op verzoek van overheden en voor een ander deel projectsubsidies. De subsidies worden als baten verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en VluchtelingenWerk de condities voor ontvangst kan aantonen.

Kosten werving baten

De kosten werving baten bestaan uit tijd besteed door medewerkers van VluchtelingenWerk Nederland gewaardeerd tegen de integrale kostprijs vermeerderd met door derden in rekening gebrachte direct toerekenbare kosten.

Kosten Beheer en Administratie

De kosten van Beheer en Administratie (B&A) worden gemaakt in het kader van de (interne) beheersing en administratie. Deze kosten worden niet toegerekend aan de doelstelling of aan de kosten van werving baten. Voor de uitwerking is het advies van de Vereniging Goede Doelen Nederland gevolgd. Onder kosten van beheer en administratie worden begrepen: de kosten van bestuur, algemeen secretariaat, financiën, ICT, huisvesting, facilitair beheer en personeelszaken.

Personeelskosten

Salarissen, sociale lasten en pensioenpremie worden op grond van de arbeidsvoorwaarden conform de CAO Welzijn en Maatschappelijk dienstverlening verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan de medewerkers. VluchtelingenWerk heeft de pensioenregeling verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De pensioenregeling is ondergebracht bij het pensioenfonds Zorg & Welzijn. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

2.5 Toelichting op de geconsolideerde balans

Immateriële vaste activa (1)

	VVS 3	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2018	954	954
Investerings gedurende boekjaar		
Afschrijvingen gedurende boekjaar	-235	-235
Overboeking in gebruik name		
Boekwaarde per 31 december 2018	719	719
<u>Cumulatief</u>		
Totale aanschafwaarde per 31 december	1.177	1.177
Gecumuleerde afschrijvingen per 31 december	458	458
Boekwaarde per 31 december	719	719

Materiële vaste activa (2)

	Verbouw- ingen	Inven- taris	ICT	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2018	545	409	970	1.924
Investerings gedurende boekjaar	166	173	1.454	1.793
Afschrijvingen gedurende boekjaar	-124	-139	-131	-394
Desinvesteringen	-282	-107	-616	-1.005
Overige waarde aanpassingen				
Boekwaarde per 31 december 2018	305	336	1.677	2.318
<u>Cumulatief</u>				
Totale aanschafwaarde per 31 december	1.417	990	3.548	5.955
Gecumuleerde afschrijvingen per 31 december	1.112	654	1.871	3.637
Boekwaarde per 31 december	305	336	1.677	2.318

Financiële vaste activa (3)

	2018	2017
Waarborgsommen	149	198
Totaal	149	198

Vorraden (4)

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Voorraad publicatiemateriaal	21	21
Totaal	<u>21</u>	<u>21</u>

De voorraad bestaat uit publicaties en overig voorlichting- en reclamemateriaal. De voorraden worden aangehouden in het kader van de doelstelling.

Vorderingen en overlopende activa (5)

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Leningen	0	7
Debiteuren	6.077	6.829
Af: Voorzieningen dubieuze debiteuren	-477	-563
Nog te ontvangen bedragen (bijv. subsidies)	5.662	8.833
Vooruitbetaalde kosten	990	1.083
Vorderingen op inburgering	1.200	2.620
Overige vorderingen	861	548
Totaal	<u>14.313</u>	<u>19.357</u>

De bijdragen van instellingen, debiteuren en overlopende activa hebben een looptijd van korter dan één jaar.

Effecten (6)

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Obligaties	4.206	4.242
Aandelen	1.670	1.837
Totaal	<u>5.876</u>	<u>6.079</u>

De beleggingen moeten in overeenstemming zijn met het vastgestelde beleggingsbeleid en voldoen aan de toets van duurzaamheid.

Het verloopoverzicht van de effecten is als volgt:

	<u>Obligaties</u>	<u>Aandelen</u>
Stand per 1 januari	4.242	1.837
Aankopen 2018	1.815	2.425
Verkopen 2018	-1.757	-2.310
Koersresultaat	-94	-282
Stand per 31 december	<u>4.206</u>	<u>1.670</u>

Liquide middelen (7)

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Landelijk Bureau	5.576	6.280
Regionale stichtingen	<u>17.488</u>	<u>21.614</u>
Totaal	<u>23.064</u>	<u>27.894</u>

De liquide middelen van de afzonderlijke eenheden staan vrij ter beschikking van die eenheden.

Reserves en fondsen

Ten behoeve van de geconsolideerde jaarrekening zijn de bestemmingsreserves van het landelijk bureau en de regionale stichtingen gegroepeerd in vier categorieën: Personeel, Organisatie, Doelstellingen en Overig.

Continuïteitsreserve (8.1)

De continuïteitsreserve is als volgt gemuteerd:

	2018	2017
Stand per 1 januari	13.930	17.189
Resultaatbestemming	-1.962	-3.259
Stand per 31 december	11.968	13.930

De continuïteitsreserve van VluchtelingenWerk Nederland is bedoeld als dekking voor de risico's op korte en middellange termijn. De Vereniging Goede Doelen Nederland heeft in de richtlijn Financieel Beheer de omvang van de continuïteitsreserve gemaximeerd op 1,5 maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie.

Voor VluchtelingenWerk komt dit neer op een bedrag van circa € 117 miljoen. De kosten van de werkorganisatie komen in 2018 uit op circa € 78 miljoen (2017: € 82 miljoen). VluchtelingenWerk voldoet aan de maximale omvang van de continuïteitsreserve.

Bestemmingsreserves (8.2)

Onderdelen van het eigen vermogen waarvoor het bestuur van de vereniging en van de regionale stichtingen een specifieke bestemming heeft aangegeven, worden op de balans apart vermeld.

Ten behoeve van de geconsolideerde jaarrekening zijn de bestemmingsreserves van het Landelijk Bureau en de Regionale Stichtingen gegroepeerd in vier categorieën: Personeel, Organisatie, Doelstelling en Overig. Hieronder is het verloop van de gegroepeerde reserves opgenomen:

	Perso- neel	Organi- satie	Doel- stelling	Overige	Totaal
Stand per 1-1-2018	2.434	3.421	5.924	24	11.803
Onttrekking/Vrijval 2018	-1.730	-1.273	-1.564	-	-4.567
Toevoeging 2018	474	205	1.928	-	2.607
Overige mutaties - verschuiving beginbalans	102	-178	80	-4	-
Stand per 31-12-2018 na resultaatbestemming	1.280	2.175	6.368	20	9.843

Bestemmingsreserves Personeel

Hieronder zijn bestemmingsreserves opgenomen ter dekking van de fluctuaties in het personeelsbestand en voor wachtgeldregelingen.

Bestemmingsreserves Organisatie

De bestemmingsreserve organisatie is opgenomen ter dekking van met name (im)materiële vaste activa voor de bedrijfsvoering.

Daarnaast bestaat de reserve organisatie uit middelen ter dekking van lasten in het kader van de verdere professionalisering van de werkorganisatie om de kwaliteit van de dienstverlening op peil te kunnen houden.

Bestemmingsreserves Doelstellingen

Hieronder zijn onder andere bestemmingsreserves opgenomen ten behoeve van de doelstellingen asiel, integratie en inburgering. De categorie "Doelstellingen" bevat een groot scala aan bestemmingsreserves. Hieronder volgt enige toelichting op een viertal bestemmingen die vallen onder deze categorie.

DOE-fonds

Met dit fonds wil VluchtelingenWerk vernieuwende projecten en activiteiten steunen die zich richten op integratie van asielzoekers en vluchtelingen. Met name projecten en initiatieven worden ondersteund die de zelfstandigheid van asielzoekers en vluchtelingen of de ontmoeting en kennismaking van asielzoekers en vluchtelingen met de Nederlandse samenleving bevorderen.

Asiel

Deze bestemmingsreserves zijn bedoeld ter verbetering van de activiteiten op het gebied van eerstelijns asiel en ter dekking van de verwachte terugloop aan baten voor deze activiteiten aangezien het aantal vluchtelingen in Nederland een duidelijke daling laat zien. Het afbouwen van (personeels)kosten zal niet met dezelfde snelheid gaan als de daling van de baten. Met deze bestemmingsreserves wordt dit risico opgevangen.

Integratie

Deze bestemmingsreserves worden met name aangelegd met overschotten op de gemeentelijke (traject)subsidies voor maatschappelijke begeleiding van Vluchtelingen in de gemeenten. De financiering van deze activiteiten gebeurt in veel gevallen op basis van een vaste prijs per traject. Door de stijging van het aantal gehuisveste vluchtelingen zijn de baten sterk toegenomen, terwijl de vaste kosten van de regionale stichtingen om deze activiteiten te kunnen aanbieden vrijwel gelijk blijven. De kostprijs per traject wordt lager bij een toename van het aantal trajecten. Deze reserve is gevormd om bij een daling van het aantal trajecten (en dus een stijging van de kostprijs per traject) de kwaliteit van de dienstverlening op hetzelfde niveau te houden.

Inburgering

Inburgering is een belangrijk speerpunt voor VluchtelingenWerk. Vluchtelingen zijn verplicht om binnen drie jaar het inburgeringsexamen te behalen. Sinds 2013 biedt VluchtelingenWerk ook inburgeringscursussen aan. Het uitgangspunt is dat deze activiteit kostendekkend is. Bij positieve resultaten op inburgering kunnen de resultaten in een specifieke bestemmingsreserve worden opgenomen om toekomstige investeringen ten behoeve van inburgering te kunnen financieren. Negatieve resultaten op inburgering kunnen in mindering gebracht worden op de bestemmingsreserve Inburgering.

Bestemmingsfondsen (8.3)

Onderdelen van het eigen vermogen met een beperkte bestedingsmogelijkheid worden op de balans afgezonderd. Indien de beperking door derden is bepaald, wordt dit deel aangemerkt als bestemmingsfonds.

	Fonds				Totaal
	Vluchte- lingen fonds	Vluchte- lingen pro- jecten	Regionaal Participatie fonds	Overige	
Stand per 1 januari 2018	431	212	500	1.166	2.309
Onttrekking/vrijval	-407	-60	-112	-1.278	-1.857
Toevoeging	355	-	-	781	1.136
Overige mutaties - verschuiving beginbalans	-195	-125	-	320	-
Stand per 31 december 2018	184	27	388	989	1.588

Vluchtelingenfondsen

Dit is een door VluchtelingenWerk ingesteld noodfonds voor vluchtelingen. De aanvragen kunnen worden ingediend bij de regionale stichtingen en zijn onder meer bedoeld voor vergoeding bij gezinshereniging, vergoeding van legeskosten, documentonderzoek en dergelijke.

Fonds Vluchtelingenprojecten

Uit dit fonds worden activiteiten en initiatieven van vluchtelingen voor vluchtelingen ondersteund. De projecten moeten de emancipatie en/of participatie van vluchtelingen in Nederland vergroten. VluchtelingenWerk beheert dit fonds samen met Vluchtelingen Organisaties Nederland (VON).

Bestemmingsfondsen Regionaal Participatiefonds

VluchtelingenWerk Zuid-Nederland is gestart met het aanbieden van werkervaringsplekken en het doen van bijdragen aan participatie activiteiten voor deelnemers.

Zo krijgen deelnemers de kans om werkervaring op te doen binnen verschillende functies in onze organisatie. Vanuit het Participatiefonds worden jaarlijks 12 werkervaringsplaatsen van 6 maanden gefinancierd. Deze kosten worden gefinancierd uit dit fonds.

Ook is VWZN gestart met het aanbieden van coachingstrajecten aan vluchtelingen. Zo'n traject is geheel gericht op ontwikkelen van competenties en doorstroming naar een betaalde baan. VWZN stelt interne opleidingen beschikbaar. Deze kosten worden ook gefinancierd uit dit fonds.

Het vergoeden van participatie activiteiten gaat bijvoorbeeld om:

- Bijdrage / vergoeding deskundigheidsbevordering (kosten van studie / training / cursus / workshop), bij voorkeur gecertificeerd.
- Bijdrage in representatie / materiaal / gereedschap voor uitoefening (vrijwilligers)werk.
- Bijdrage in vervoer naar (vrijwilligers)werk als werkgever daar niet in voorziet (bijvoorbeeld kosten brommercertificaat en tweedehands brommer als er geen OV is, een fiets).

Het participatiefonds blijft voor onbepaalde tijd beschikbaar en blijft voor het hiervoor genoemde doel bestemd. Er zullen stortingen plaatsvinden indien dat nodig of wenselijk is. Het fonds zal niet voor andere doelen worden ingezet.

Overige bestemmingsfondsen

Deze fondsen bestaan hoofdzakelijk uit geormerkte middelen van gemeentelijke overheden.

Voorzeningen (9)

	Loop- baan- budget	Wachtgeld / transitie vergoed ing	Overige	Totaal
Stand per 1 januari 2018	1.371	335	213	1.919
Onttrekking/Vrijval	-330	-177	-192	-699
Toevoegingen	414	627		1.041
Stand per 31 december 2018	1.455	785	21	2.261

Loopbaanbudget

In de CAO Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening is het loopbaanbudget opgenomen. Met het loopbaanbudget kan de werknemer werken aan de loopbaan en inzetbaarheid op eigen maat en naar eigen behoefte, gericht op het verkrijgen en behouden van een sterke arbeidsmarktpositie. De besteding van de gelden kan over de jaargrens heen lopen.

Wachtgelden vereniging

Deze voorziening dekt de toekomstige kosten van de tot en met 2015 gerealiseerde vermindering van het bestand aan medewerkers van de landelijke organisatie. De voorziening heeft een looptijd tot en met 2019. Bij het bepalen van de hoogte van de voorziening is rekening gehouden met een schatting van de verdien capaciteit van de voormalige medewerkers. De wachtgeldregeling wordt uitgevoerd conform de CAO Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening.

Transitievergoedingen regionale stichtingen

Als gevolg van krimp zijn in meerdere regionale stichtingen ontslagen gevallen. Voor de kosten ontslagvergoedingen zijn voorzieningen gevormd.

Kortlopende schulden en overlopende passiva (10)

	2018	2017
Belastingen	4.017	4.159
Crediteuren	3.504	4.127
Nog te betalen bedragen	878	1.006
Overige vooruit ontvangen bedragen/nog te besteden	8.693	14.828
Overige schulden	3.707	2.346
Totaal	<u>20.799</u>	<u>26.466</u>

De kortlopende schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar. De reële waarde van de kortlopende schulden benadert de boekwaarde vanwege het kortlopende karakter ervan.

2.6 Niet in de geconsolideerde balans opgenomen rechten en verplichtingen

Huurcontracten

Het landelijk bureau en de regionale stichtingen hebben geen panden in eigendom en huren derhalve kantoorruimten.

Per 1 april 2018 is een huurcontract gesloten voor de huisvesting van het landelijk bureau te Amsterdam. Het contract heeft weer een looptijd van vijf jaar, ofwel lopend tot 31 maart 2023. Op jaarbasis bedraagt de huur € 356.000, op de huur is een indexclausule van toepassing. Tot meerdere zekerheid van de verhuurder heeft VluchtelingenWerk een bankgarantie gesteld van € 213.000.

IP-VPN netwerk

Met KPN is een overeenkomst afgesloten voor het gebruik van een IP-VPN netwerk en aansluitingen. Ingangsdatum 1 juni 2017. Het contract heeft een looptijd tot en met 31 mei 2022. Het minimum aantal aansluitingen dat gedurende de looptijd van de overeenkomst dient te worden aangehouden bedraagt 250. De minimale jaarlijkse kosten liggen rond de € 450.000.

Overige ICT

Met een tweetal ICT leveranciers zijn contracten afgesloten die een langere looptijd hebben dan een jaar. Het gaat hierbij om een overeenkomst met een verplichting van € 50.000 per jaar met een looptijd tot en met 31 december 2019 (Wilroff) en een overeenkomst met een verplichting van € 82.800 per jaar met een looptijd tot en met 31 december 2019 (West BV). Hiernaast zijn nog een drietal ICT contracten met een langere looptijd dan een jaar die tezamen ongeveer een verplichting van € 88.000 per jaar omvatten. Het betreft Toshiba (printers) en Global Switch tot 2023 en Clockwise (tijdschrijfsysteem).

Kredietovereenkomst Van Lanschot Bankiers

Met Van Lanschot Bankiers te Amsterdam is een kredietovereenkomst tot maximaal € 2 miljoen overeengekomen.

Overig

Voor schoonmaak is met de firma Amal een contract afgesloten met een looptijd tot 1 april 2021 met een jaarlijkse verplichting van € 65.000. Voor de salarisadministratie is met AAG een driejarig contract afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2021 met een jaarlijkse verplichting van € 172.500. Daarnaast zijn er nog een paar (CWS en Oasis) overige contracten met een langere looptijd dan één jaar. De hieruit voortvloeiende verplichtingen omvatten jaarlijks circa € 25.000.

Regionale Stichtingen

De niet uit de balans blijkende verplichtingen voor de regionale stichtingen zijn op jaarbasis als volgt:

Huurverplichtingen	4.033.000
Overige verplichtingen	180.000
Bankgaranties	151.000
Totaal	<u>4.364.000</u>

2.7 Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten

Toelichting baten

Baten van loterijorganisaties (11)

Vluchtelingenwerk is met de Nationale Postcode Loterij in 2018 een nieuw contract overeengekomen, dat loopt tot eind 2022. Voor die jaren is een basisbedrag van € 8 miljoen en een extra structurele bijdrage van € 2 miljoen overeengekomen.

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Bijdrage Nationale Postcode Loterij	10.000	8.000	8.000
Bijdrage uit 13e trekking NPL	-	-	-
Extra bijdrage NPL incidenteel	-	-	2.000
Extra bijdrage NPL tbv Gezinshereniging	-	-	950
Totaal	10.000	8.000	10.950

Subsidies van overheden (12)

De subsidies kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Gemeenten	39.002		43.078
Ministeries regulier	9.702		11.144
Raad voor de Rechtsbijstand	1.004		1.358
Overige Rijkssubsidies / Provincies	396		205
Europese Unie	2.299		2.599
Totaal	52.403	51.482	58.384

Subsidies gemeenten

De belangrijkste financiers van de activiteiten op regionaal en lokaal niveau zijn de gemeenten. Alle regionale stichtingen van VluchtelingenWerk worden door een groot aantal gemeenten binnen hun verzorgingsgebied gesubsidieerd. De gebruikelijke gang van zaken is, dat de regionale stichting activiteiten uitvoert op het terrein van de integratie en dat zij de daarvoor gemaakte kosten geheel of gedeeltelijk vergoed krijgt.

De opbrengsten uit gemeentesubsidies zijn met ruim 9% gedaald. Deze daling is een gevolg van de teruglopende taakstellingen en daarmee ook de aantallen cliënten die in de gemeenten zijn ondergebracht. Daarnaast is sprake van aflopende trajecten van cliënten die in 2016 en begin 2017 zijn ingestroomd. De meeste trajecten variëren van 12 maanden tot 24 maanden.

Subsidies van ministeries

De subsidies van overheden zijn deels structurele subsidies voor activiteiten die VluchtelingenWerk Nederland uitvoert op verzoek van overheden en voor een ander deel projectsubsidies. De subsidies worden als baten verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en VluchtelingenWerk de condities voor ontvangst kan aantonen.

Voor verdere details inzake subsidies van ministeries wordt verwezen naar de toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten.

Raad voor Rechtsbijstand

Met de Raad voor Rechtsbijstand is een overeenkomst gesloten voor het verlenen van rechtsbijstand aan vluchtelingen in de eerste fase van de asielprocedure.

Europese subsidies

De vereniging is penvoerder voor Europese subsidies.

Voor verdere details inzake subsidies Europese subsidies wordt verwezen naar de toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten.

Inburgering (13)

Vanaf 1 januari 2013 zijn inburgeraars zelf verantwoordelijk voor hun inburgering. Dat geldt ook voor de financiering van hun taallessen, waarvoor zij een lening kunnen afsluiten bij de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). VluchtelingenWerk merkte een manco in (de spreiding van) het aanbod van inburgeringscursussen en heeft besloten zelf inburgeringscursussen te gaan organiseren.

Toelichting lasten

In dit onderdeel wordt een toelichting gegeven op de lasten.

Besteed aan de doelstellingen (14)

Asiel

De besteding aan de doelstelling Asiel betreft de begeleiding door VluchtelingenWerk tijdens en na de asielprocedure en stelt asielzoekers in staat de regie over hun eigen leven te behouden. VluchtelingenWerk draagt aantoonbaar bij aan een humaner asielbeleid.

Integratie

De besteding aan de doelstelling integratie betreft de bijdrage van VluchtelingenWerk aan volwaardige participatie van vluchtelingen in de Nederlandse samenleving. Integratie activiteiten spelen zich voor het overgrote deel af in gemeenten. Daar worden onder professionele aansturing, vluchtelingen begeleid en ondersteund door gekwalificeerde vrijwilligers van VluchtelingenWerk. Het merendeel van de activiteiten heeft betrekking op maatschappelijke begeleiding.

Inburgering

Inburgering is een belangrijk speerpunt voor VluchtelingenWerk. Vluchtelingen zijn verplicht om binnen drie jaar het inburgeringsexamen te behalen. Hiervoor moeten zij zelf een passende inburgeringscursus zoeken. Sinds 2013 biedt VluchtelingenWerk ook inburgeringscursussen aan.

Vereniging en Organisatie

De besteding aan de doelstelling Vereniging en Organisatie maakt Vluchtelingenwerk zichtbaar en herkenbaar in Nederland en draagt bij aan draagvlak in de samenleving ten aanzien van asielopvang en vluchtelingen.

De kosten "Vereniging en Organisatie" worden vooral gemaakt bij het Landelijk Bureau en betreffen de kosten voor belangenbehartiging, begeleiding, diensten en verenigingsstaf.

Kosten werving baten (15)

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Kosten eigen fondsenwerving	954	860	901
Kosten werving NPL bijdrage	1	3	5
Kosten verkrijging subsidies overheden	110	154	136
Totaal wervingskosten	1.065	1.017	1.041

De kosten voor werving van de baten vallen ruim onder de 25% norm van het CBF. Voor gedetailleerde informatie verwijzen wij naar het bestuursverslag, zoals opgenomen in dit jaarrapport.

Kosten beheer en administratie (16)

	Realisatie 2018	Realisatie 2017
Kosten beheer en administratie	8.608	7.140
Som der lasten	93.372	102.082
Kosten beheer en administratie in %	9%	7%

Het Centraal Bureau Fondsenwerving heeft als onderdeel van haar erkenningsregeling opgenomen dat de instelling een norm vaststelt voor de hoogte van de kosten voor beheer en administratie, maar heeft geen norm voor de hoogte daarvan bepaald.

VluchtelingenWerk heeft als interne norm gesteld dat 10% van de totale lasten mag worden besteed aan kosten beheer en administratie. In 2018 was de uitkomst 9% waardoor de interne norm is gehaald. Er is sprake van een toename ten opzichte van 2017 waarbij het percentage voor beheer en administratie 7% bedroeg. Deze stijging kent twee oorzaken:

- Door de daling van de totale lasten met circa 8% ten opzichte van 2017 is het aandeel van de kosten beheer en administratie ten opzichte van de totale kosten groter. De daling van de kosten beheer en administratie verlopen niet even snel als de daling van de kosten inzake de doelstellingen.
- In 2018 is een uniforme berekening van de kosten beheer en administratie vastgesteld.
- In 2018 is de capaciteit uitgebreid voor een functionaris gegevensbescherming.
- Overlappingsperiodes door wijzigingen van bestuursleden (landelijk bureau en regio Noord).
- Inzet van managementassistenten ter ondersteuning van de managers (regio west en midden).
- Bij regio Zuid is extra inzet geweest op de afdelingen P&O, FA en control om na de fusie de werkprocessen te harmoniseren en uniformeren. In verband met de krimp zijn er transitievergoedingen en er zijn eenmalige kosten gemaakt voor de verbouwing en inrichting van het hoofdkantoor.
- Er zijn extra kosten gemaakt inzake de voorbereiding op de invoering van de gemergde versie van Odoo.

Financiële baten en lasten (17)

De rentebaten en de baten uit beleggingen zijn als volgt:

	Contante opbrengst	Gerealiseerd koersresultaat	Niet gerealiseerd koersres.	Totaal
Obligaties	104	-22	-73	9
Aandelen	48	-45	-237	-234
Liquide middelen / overig	-45	-	-	-45
Totaal 2018	107	-67	-310	-270
Totaal 2017	142	10	21	173

2.8 Overige toelichtingen

2.8.1 Kostenverdeelstaat - Toelichting bestedingen

Conform RJ 650 is in onderstaand tabel de lastenverdeling opgenomen waarin inzichtelijk is gemaakt hoe de kostensoorten zich verhouden tot de doelstelling, de werving van de baten en beheer en administratie.

Bestemming	Doelstelling				Werving baten	Beheer en Administratie	Totaal	Totaal
	Asiel	Integratie	Inburgering	Vereniging			2018	2017
Uitbesteed werk	1.366	4.066	6.952	1.260	174	1.406	15.224	19.823
Personeelskosten	10.624	31.746	8.130	5.126	707	5.718	62.051	66.247
Vrijwilligerskosten	450	1.343	566	240	33	267	2.898	3.262
Huisvestingskosten	968	2.892	1.218	516	71	575	6.241	5.741
Kantoorkosten (incl. ICT)	684	2.042	860	364	50	406	4.407	4.433
Algemene kosten	183	545	230	97	13	108	1.176	1.676
Afschrijving en rente	213	637	268	114	16	127	1.374	901
Totaal	14.487	43.273	18.223	7.716	1.065	8.608	93.372	102.082

2.8.2 Personeelskosten

	Realisatie 2018	Realisatie 2017
Salarissen	45.477	48.046
Sociale lasten	7.638	7.903
Pensioenpremie	3.976	4.233
Overige personeelskosten	4.960	6.065
Totaal	62.051	66.247

Bezoldiging bestuur en landelijke Raad van Toezicht

In de afgelopen jaren heeft VluchtelingenWerk gestreefd naar grotere regionale stichtingen, waardoor het aantal directeuren is afgenomen van dertien in 2012, naar twaalf in 2013, naar zeven in 2016 en naar vijf vanaf 2017. Het organisatiemodel is aangepast van een (vrijwilligers)bestuur met directeuren naar een Raad van Toezicht met directeur-bestuurders.

In het huidige organisatiemodel is er sprake van zelfstandige juridische entiteiten (regionale stichtingen). Deze regionale stichtingen leggen in ieder geval zelfstandig verantwoording af in hun jaarrekening over de bezoldiging van hun directeur-bestuurder. Deze stichtingen zijn lid van de Vereniging VluchtelingenWerk Nederland.

Het werkgeverschap van de directeur-bestuurders van de stichtingen ligt bij de regionale stichting, die regionale stichting draagt ook de volledige loonkosten. Ten aanzien van de salarisbetaling van de directeur-bestuurders is dat overigens geen wijziging ten opzichte van eerdere jaren, ook toen betaalden de regionale stichtingen de salarislasten van hun directeur.

De landelijke Raad van Toezicht heeft het bezoldigingsbeleid van de bestuursvoorzitter vastgesteld. De landelijke Raad van Toezicht volgt hierbij de Adviesregeling Beloning directeuren van de Vereniging Goede Doelen Nederland. De Adviesregeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. De weging bij VluchtelingenWerk vindt plaats door de remuneratiecommissie. De weging leidt tot een zogenoemde BSD score voor de bestuursvoorzitter van 511 punten. Met dit aantal punten komt de bestuursvoorzitter in categorie J, dit leidt tot een maximaal mogelijk bruto (norm)inkomen van € 150.818 in 2018. Dit normjaarinkomen omvat brutoloon, vakantiegeld, eindejaarsuitkering en eventueel uitbetaling van niet opgenomen vakantiedagen (dit laatste onderdeel speelt niet bij VluchtelingenWerk). In de berekening worden werkgeverslasten (zoals bijvoorbeeld pensioenlasten) niet betrokken.

Het feitelijk inkomen van de bestuursvoorzitter ligt onder dit maximum. In 2018 is deze functie vervuld door:

Dorine Manson	van 1 januari t/m 30 september
Piet de Kroon	van 15 augustus t/m 31 december

De feitelijke inkomens van beide bestuursleden liggen onder het geformuleerde maximum.

Voor de overige leden van het bestuur, de directeur-bestuurders van de vijf regionale stichtingen, is de BSD score bepaald op basis van de aard en omvang van de betreffende regionale stichting en komt uit op een score van 374 punten. Met dit aantal punten vallen de overige leden van het bestuur in categorie G. Het maximale normjaarinkomen komt uit op €102.470. Alle directeur-bestuurders van de regionale stichtingen vallen binnen deze norm, met uitzondering van de gedetacheerde directeur-bestuurder van regio Zuidwest Nederland. Gecorrigeerd voor de pensioenpremie valt de directeur-bestuurder wel onder de maximale norm. Per 1 januari 2019 is de gedetacheerde directeur-bestuurder in dienst getreden van de regio Zuid-west en valt het jaarinkomen onder de maximumnorm voor 2019.

Er zijn geen leningen, voorschotten en garanties verstrekt aan de leden van het bestuur.

Bestuursvoorzitter

Naam	Mevrouw D.E. Manson	De heer P.W.M. de Kroon
Functie	bestuursvoorzitter	bestuursvoorzitter a.i.
Dienstverband, aard	onbepaald	bepaald
Uren per week	36 uur, 100%	36 uur, 100%
Periode	1 januari - 30 september	15 augustus - 31 december
Brutoloon incl. vakantiegeld en eindejaarsuitkering	112.115	48.371
Belastbare vergoedingen	0	1.570
Werkgeversdeel pensioenpremie	9.039	-
Totale kosten	121.154	49.941

De nieuwe governance is per 1 oktober 2016 ingegaan. Ten aanzien van de bezoldiging en de salarislasten is er niet veel veranderd ten opzichte van de situatie van vóór 2017. Directeuren zijn directeur-bestuurders geworden en zijn nu mede verantwoordelijk voor verenigingsbrede aangelegenheden. De directeur-bestuurders besteden plus minus 40% van hun beschikbare tijd aan verenigingsbrede taken, waaronder het deelnemen aan bestuursvergaderingen en het aansturen van specifieke portefeuilles. De invulling hiervan verschilt overigens per persoon. De 40% dient in dit kader als een gemiddelde te worden opgevat.

Het werkgeverschap van de directeur-bestuurder blijft bij de regionale stichting liggen, de betreffende regionale stichting draagt ook de volledige loonkosten.

Vanuit de vereniging wordt geen vergoeding aan de directeur-bestuurder betaald, er is dus geen sprake van een dubbele vergoeding.

Als gevolg van de gewijzigde governance en op basis van de RJ-Richtlijn 650 moet echter in deze geconsolideerde jaarrekening wel een overzicht van de bezoldiging van de directeur-bestuurders worden gegeven.

Regionale stichtingen

Regio	Noord	Noord	Oost	West en Midden	Zuidwest	Zuid
Naam	Mevrouw C. Hillemans	De heer H. van Iperen	De heer J. van der Werff	Mevrouw M. Parson	Mevrouw M. Huisman	Mevrouw J. de Visser
Dienstverband, aard	onbepaald	bepaald	onbepaald	onbepaald	gedetacheerd	onbepaald
Uren per week	36 uur	36 uur	38 uur	38 uur	40 uur	36 uur
Periode	01-01 tm 31-08	01-08 tm 31-12	jaar 2018	jaar 2018	jaar 2018	jaar 2018
Brutoloon Vakantiegeld en eindejaars uitkering	€ 62.152	€ 35.196	€ 100.437	€ 100.437	€ 109.000	€ 95.534
Belastbare vergoedingen						
Werkgeversdeel pensioenpremie	€ 6.649	€ 4.382	€ 10.941	€ 10.860		€ 10.281
Totaal	€ 68.801	€ 39.578	€ 111.378	€ 111.297	€ 109.000	€ 105.815

De directeur-bestuurders van de regionale stichtingen besteden gemiddeld 40% van hun tijd aan landelijke taken.

Bezoldiging leden van de landelijke Raad van Toezicht

Begunstigde	Omschrijving	Bedrag
De heer F.H. Rövekamp	Onkostenvergoeding 2018	€ 1.500
Mevrouw J. Schulp	Onkostenvergoeding 2018	€ 1.500
De heer K. Shahbazi	Onkostenvergoeding 2018	€ 1.500
De heer T. Coenen	Onkostenvergoeding 2018	€ 1.500
Mevr. W. Sorgdrager (startdatum 1 juli 2018)	Onkostenvergoeding 2018, naar rato	€ 750
Mevr. M. Baltus (startdatum 1 juli 2018)	Onkostenvergoeding 2018, naar rato	€ 750
Dhr. P. Jacobs (startdatum 1 maart 2018)		€ 0
Mevrouw Z. Guernina (01-01 t/m 01-10)	Onkostenvergoeding 2018, naar rato	€ 1.125
Mevrouw D. Oudshoorn-Tinga (01-01 t/m 01-03)	Onkostenvergoeding 2018, naar rato	€ 250
Totaal		€ 8.875

Er zijn geen leningen, voorschotten en garanties verstrekt aan de leden van de Raad van Toezicht.

2.8.3 Resultaat boekjaar

Het resultaat is als volgt opgebouwd.

	2018	2017
Regionale stichtingen	-3.231	-2.569
Landelijk Bureau	-1.262	574
Subtotaal voor eliminatie	-4.493	-1.995
Eliminatie (consolidatie-effect)	-151	-300
Totaal	-4.644	-2.295

Het consolidatie-effect is te verklaren doordat de batenrealisatie bij de regionale stichtingen van middelen ontvangen vanuit het landelijk bureau niet volledig synchroon loopt met de lastenrealisatie bij het landelijk bureau inzake verstrekte bijdragen aan de regionale stichting.

2.8.4 Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die effect hebben op de situatie op balansdatum.

3 Enkelvoudige jaarrekening

3.1 Enkelvoudige Balans

Na resultaatbestemming – bedragen zijn x € 1.000

	<u>Ref</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Activa			
<u>Vaste activa</u>			
Immateriële vaste activa	18	718	954
Materiële vaste activa	19	<u>566</u>	<u>668</u>
		1.284	1.622
<u>Vlottende activa</u>			
Voorraden	20	21	21
Vorderingen en overlopende activa	21	3.099	6.998
Effecten	22	5.876	6.079
Liquide middelen	23	<u>5.576</u>	<u>6.280</u>
		<u>14.572</u>	<u>19.377</u>
Totaal Activa		<u><u>15.856</u></u>	<u><u>20.999</u></u>
Passiva			
<u>Reserves en fondsen</u>			
Reserves			
Continuïteitsreserve	24.1	6.049	7.117
Bestemmingsreserves	24.2	<u>4.105</u>	<u>3.960</u>
		10.154	11.077
Fondsen			
Bestemmingsfondsen	24.3	<u>310</u>	<u>648</u>
Totaal reserves en fondsen		10.464	11.725
Voorzieningen	25	232	269
Kortlopende schulden	26	<u>5.160</u>	<u>9.004</u>
Totaal Passiva		<u><u>15.856</u></u>	<u><u>20.999</u></u>

3.2.1 Enkelvoudige Staat van baten en lasten

Bedragen zijn x € 1.000

	ref	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
BATEN				
Baten van particulieren		5.359	6.398	5.417
Baten van bedrijven		130	450	159
Baten van loterijorganisaties (NPL)	27	10.000	8.000	10.950
Baten van subsidies van overheden	28	12.840	15.345	15.010
Baten van verbonden organisaties zonder winststreven		0	0	0
Baten van andere organisaties zonder winststreven		1.414	685	1.794
Som van de geworven baten		29.743	30.878	33.330
Overige baten		0	0	0
Som van de baten		29.743	30.878	33.330
LASTEN				
Besteed aan doelstellingen				
Belangenbehartiging	29.1	5.546	5.075	5.985
Begeleiding	29.2	16.510	18.380	19.043
Expertise	29.3	2.611	2.531	2.985
Diensten	29.4	2.637	1.881	2.051
Verenigingsstaf	29.5	1.443	1.531	1.176
Totaal besteed aan doelstellingen		28.747	29.398	31.240
Kosten werving baten	30	1.065	990	1.041
Kosten beheer en administratie	31	926	739	647
Som der lasten		30.738	31.127	32.928
Saldo voor financiële baten en lasten		-995	-249	402
Saldo financiële baten en lasten	32	-267	-51	173
Saldo van baten en lasten		-1.262	-300	574
Dekking vanuit bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen				
Bestemmingsreserves (onttrekking)		506	300	2.126
Bestemmingsreserves (toevoeging)		-651		-3.647
Bestemmingsfondsen (onttrekking)		1.231		2.359
Bestemmingsfondsen (toevoeging)		-892		-1.981
Resultaat na dekking vanuit bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen (mutatie continuïteitsreserve)		-1.068	0	-569

3.2.2 Bestemming van het resultaat

Het resultaat van het boekjaar 2018 is als volgt verwerkt in het eigen vermogen:

	2018	2017
Toevoegingen aan bestemmingsreserves		
Reserve financiering immateriele activa in ontwikkeling	-	60
Reserve immateriële vaste activa VVS3	-	1.177
Reserve financiering activa	166	410
Reserve NPL (2017)	-	2.000
Reserve NPL MJB 2018-2022	485	-
	<u>651</u>	<u>3.647</u>
Onttrekkingen uit bestemmingsreserves		
Reserve financiering immateriele activa in ontwikkeling	-	-1.028
Reserve immateriële vaste activa VVS3	-235	-223
Reserve financiering activa	-268	-273
Verandertraject vereniging	-	-192
Vluchtelingen DOE-fonds	-3	-410
	<u>-506</u>	<u>-2.126</u>
Per saldo toevoeging aan bestemmingsreserves	<u>145</u>	<u>1.521</u>
	2018	2017
Toevoegingen aan bestemmingsfondsen		
Vluchtelingenfonds	354	351
Fonds Arbeidsparticipatie	-	402
Fonds Kindervakantieweken	272	183
NPL Extra Gezinshereniging	-	950
Fonds Ellen Nieuwenhuijsen	16	95
Cliëntgebonden uitgaven	59	-
Samenspel	191	-
	<u>892</u>	<u>1.981</u>
Onttrekkingen uit bestemmingsfondsen		
Vluchtelingenfonds	-354	-451
Fonds vluchtelingenprojecten	-60	-27
Fonds Arbeidsparticipatie	-250	-752
Fonds Hotspots	-	-125
Fonds Kindervakantieweken	-289	-254
NPL Extra Gezinshereniging	-200	-750
Fonds Ellen Nieuwenhuijsen	-5	-
Samenspel	-73	-
	<u>-1.231</u>	<u>-2.359</u>
Per saldo onttrekking uit de bestemmingsfondsen	<u>-339</u>	<u>-378</u>
Onttrekking uit de continuïteitsreserve	-1.068	-569
Bestemming Resultaat boekjaar (-/- = verlies)	-1.262	575

3.3 Toelichting op de enkelvoudige balans en staat van baten en lasten

3.3.1 Waarderingsgrondslagen

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld conform Titel 9 BW2 en RJ 650. Voor de waarderingsgrondslagen van de enkelvoudige jaarrekening wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van de geconsolideerde jaarrekening. De waarderingsgrondslagen zijn hieraan gelijk, tenzij hieronder anders is vermeld.

3.3.2 Toelichting op de enkelvoudige balans

Immateriële vaste activa (18)

	VVS 3	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2018	954	954
Investerings gedurende boekjaar	-	-
Afschrijvingen gedurende boekjaar	-236	-236
Overboeking in gebruik name	-	-
Boekwaarde per 31 december 2018	718	718
<u>Cumulatief</u>		
Totale aanschafwaarde per 31 december	1.177	1.177
Gecumuleerde afschrijvingen per 31 december	459	459
Boekwaarde per 31 december	718	718

Materiële vaste activa (19)

	Verbouw- ingen	Inven- taris	ICT LB	ICT RS	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2018	5	21	171	471	668
Investerings gedurende boekjaar	-	-	36	130	166
Afschrijvingen gedurende boekjaar	-4	-8	-47	-209	-268
Desinvesteringen					-
Overige waarde aanpassingen				-	-
Boekwaarde per 31 december 2018	1	13	160	392	566
<u>Cumulatief</u>					
Totale aanschafwaarde per 31 december	191	131	365	1.211	1.898
Gecumuleerde afschrijvingen per 31 december	190	119	204	819	1.332
Boekwaarde per 31 december 2018	1	12	160	391	566

De materiële activa zijn benodigd voor de bedrijfsvoering. De vereniging beoordeelt op balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld.

Vorraden (20)

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Vorraad publicatiemateriaal	21	21
Totaal	<u>21</u>	<u>21</u>

De voorraad bestaat uit publicaties en overig voorlichting- en reclamemateriaal. De voorraden worden aangehouden in het kader van de doelstelling.

Vorderingen en overlopende activa (21)

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Nog te ontvangen bijdrage NPL	0	2.000
Bijdragen van ministeries		
Directie Regie Vreemdelingenketen (DRV)	1.129	1.694
Dienst Uitvoering Subsidies aan Instellingen (DUS-I)	206	268
Raad voor de Rechtsbijstand	99	147
Projectsubsidies	357	1.393
Bijdragen van overige instellingen		
Overige project bijdragen	0	0
Debiteuren		
Factuurdebiteur derden	36	40
Factuurdebiteur onderling	843	1.300
Af: voorziening voor mogelijke oninbaarheid	-26	-30
Overlopende activa		
Vooruitbetaalde kosten en bijdragen	171	108
Overige vorderingen	100	7
Overige vorderingen kort derden	120	0
Nog te ontvangen rente	64	71
Totaal	<u>3.099</u>	<u>6.998</u>

Effecten (22)

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Obligaties	4.206	4.242
Aandelen	<u>1.670</u>	<u>1.837</u>
Totaal	<u><u>5.876</u></u>	<u><u>6.079</u></u>

De beleggingen moeten in overeenstemming zijn met het vastgestelde beleggingsbeleid en voldoen aan de toets van duurzaamheid.

Het verloopoverzicht van de effecten is als volgt:

	<u>Obligaties</u>	<u>Aandelen</u>
Stand per 1 januari	4.242	1.837
Aankopen 2018	1.815	2.425
Verkopen 2018	-1.757	-2.310
Koersresultaat	<u>-94</u>	<u>-282</u>
Stand per 31 december	<u><u>4.206</u></u>	<u><u>1.670</u></u>

Liquide middelen (23)

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Liquide middelen - diverse banken	<u>5.576</u>	<u>6.280</u>
Totaal	<u><u>5.576</u></u>	<u><u>6.280</u></u>

Reserves en fondsen

Continuïteitsreserve (24.1)

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Stand per 1 januari	7.117	7.686
Resultaatbestemming	<u>-1.068</u>	<u>-569</u>
Stand per 31 december	<u>6.049</u>	<u>7.117</u>

VluchtelingenWerk heeft de minimale omvang van de continuïteitsreserve bepaald op tenminste 50% van de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie van € 5.069.000. De Vereniging Goede Doelen Nederland heeft in de richtlijn Financieel Beheer de omvang van de continuïteitsreserve gemaximeerd op 1,5 maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie, voor VluchtelingenWerk maximaal € 15.208.000.

VluchtelingenWerk blijft met een continuïteitsreserve ultimo 2018 van € 6.049.000 ruim binnen deze norm. De mutaties in de continuïteitsreserve kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Bestemmingsreserves (24.2)

	Stand per 1-1-2018	Toevoeg- ingen	Onttrek- kingen	Stand per 31-12-18
Reserve immateriële vaste activa VVS3	954	-	-235	719
Reserve financiering activa	668	166	-268	566
Vluchtelingen DOE-fonds	338	-	-3	335
Reserve NPL	2.000	-	-	2.000
Reserve NPL MJB 2018-2022	-	485	-	485
Totaal bestemmingsreserves	<u>3.960</u>	<u>651</u>	<u>-506</u>	<u>4.105</u>

Reserve financiering (immateriële) vaste activa

De bestemmingsreserve immateriële vaste activa heeft als doel de toekomstige jaarlijkse afschrijvingen te kunnen dekken vanuit deze bestemmingsreserve. In 2018 is derhalve een bedrag van € 235.000 aan afschrijvingslasten uit deze reserve onttrokken.

Hetzelfde geldt voor de bestemmingsreserve financiering activa. De investeringen in materiële vaste activa worden toegevoegd aan de reserve met als doel de toekomstige afschrijvingen te kunnen dekken vanuit deze bestemmingsreserve.

Vluchtelingen DOE fonds

In 2015 is het Vluchtelingen DOE-fonds in het leven geroepen en gefinancierd vanuit particuliere donaties. Met dit fonds wil VluchtelingenWerk vernieuwende projecten en activiteiten steunen die zich richten op integratie van asielzoekers en vluchtelingen. Met name projecten en initiatieven worden ondersteund die de zelfstandigheid van asielzoekers en vluchtelingen of de ontmoeting en kennismaking van asielzoekers en vluchtelingen met de Nederlandse samenleving bevorderen.

In 2018 is € 3.000 uit deze bestemmingsreserve gebruikt om dit doel te verwezenlijken. Met name de regionale stichtingen van VluchtelingenWerk maken aanspraak op dit fonds.

Reserve bijdrage NPL

Eind 2017 heeft de Nationale Postcode Loterij een extra bijdrage gedaan van 2 miljoen euro. Deze middelen zijn toegevoegd aan de bestemmingsreserve om in toekomstige jaren te kunnen besteden. In 2018 is geen aanspraak gemaakt op deze reserve.

Bestemmingsfondsen (24.3)

	Stand per 1-1- 2018	Toevoeg- ingen	Onttrek- kingen	Stand per 31-12- 2018
Vluchtelingenfonds	0	354	-354	0
Fonds vluchtelingenprojecten	87	-	-60	27
Fonds Arbeidsparticipatie	250	-	-250	0
Fonds Kindervakantieweken	16	272	-288	0
NPL Extra Gezinshereniging	200	-	-200	-
Fonds Ellen Nieuwenhuijsen	95	16	-5	106
Cliëntgebonden uitgaven	-	59	-	59
Samenspel	-	191	-73	118
Totaal bestemmingsfondsen	648	892	-1.230	310

Vluchtelingenfonds

Dit is een door VluchtelingenWerk ingesteld noodfonds voor vluchtelingen. De aanvragen kunnen worden ingediend bij de regionale stichtingen en zijn onder meer bedoeld voor vergoeding bij gezinshereniging, vergoeding van legeskosten, documentonderzoek en dergelijke.

Het Vluchtelingenfonds is eind 2018 volledig uitgeput.

Fonds Vluchtelingenprojecten

Het Fonds Vluchtelingenprojecten stelt organisaties van en voor vluchtelingen in staat projecten te organiseren gericht op integratie van vluchtelingen in de Nederlandse samenleving. Dit fonds is in het leven geroepen na overleg tussen de stichting Vluchtelingen Organisaties Nederland (VON), VluchtelingenWerk Nederland en de stichting Steunfonds Vluchtelingen Organisaties (SVO). Het bestemmingsfonds wordt beheerd door VluchtelingenWerk met inbreng van de stichting VON.

Arbeidsparticipatie

In 2016 is een bedrag van € 750.000 van NPL ontvangen ten gunste van project arbeidsparticipatie. Dit project heeft een looptijd tot en met 2018. Het resterend bedrag van €250.000 is in 2018 volledig besteed.

Kindervakantieweken

De middelen in dit fonds zijn in 2018 volledig aangewend.

NPL Extra Gezinshereniging/Refugee Talent Hub

In 2017 is een specifieke bijdrage ontvangen van de Nationale Postcode Loterij voor gezinshereniging en de Refugee Talent Hub, voor een bedrag van in totaal € 950.000. Hiervan is in 2017 €750.000 besteed. Het restant van €200.000 is in 2018 volledig aangewend voor activiteiten inzake gezinshereniging.

Fonds Ellen Nieuwenhuijsen

In december 2017 is een notariële overeenkomst gesloten voor de vestiging van een Fonds op Naam binnen VWN. Het Fonds krijgt de naam "Fonds Ellen Nieuwenhuijsen". VWN wordt op drie manieren vermogen ter beschikking gesteld:

- Eenmalig: een woning in Leeuwarden. Deze schenking is in een aparte notariële akte vastgelegd. De reële waarde van deze woning is niet bekend. Wel is bekend dat de laatste WOZ-waarde door de gemeente Leeuwarden is bepaald op € 95.000. De huurbaten komen ten goede aan VluchtelingenWerk;
- Een periodieke schenking van € 12.000 per jaar die gedurende minstens vijf jaar wordt uitgekeerd en uiterlijk eindigt bij het overlijden van de schenkers, dan wel bij opzegging door de schenkers na een periode van vijf jaar. Ook hiervoor is een aparte overeenkomst "Periodieke schenking" opgesteld;
- Via de testamenten van de schenkers in de vorm van een effectenportefeuille, tegenwoordig onder discretionair vermogensbeheer bij ABN AMRO MeesPierson.

Het Fonds op Naam zal door de Vereniging voor 50% aan de landelijke activiteiten onder verantwoordelijkheid van de vereniging worden bestemd en voor 50% worden bestemd voor het werk van de regionale Stichting VluchtelingenWerk Noord-Nederland of aan de rechtsopvolgers van die twee organisaties.

Zoals blijkt uit het voorgaande is de woning notarieel geleverd in december 2017. De reële waarde van de woning is niet precies bekend. Uit praktische overwegingen is daarom besloten om het pand te waarderen tegen een waarde van € nihil. Wel is een bedrag van € 95.000 via resultaatbestemming toegevoegd aan het "Bestemmingsfonds Ellen Nieuwenhuijsen". Bij eventuele verkoop van het pand zal 50% van de opbrengst ten goede kunnen komen aan Stichting VluchtelingenWerk Noord-Nederland de andere helft komt ten goede van VWN. Huur- en schenkingsbaten zullen vanaf 2018 op fifty/fifty basis worden verdeeld tussen VWN en Stichting VluchtelingenWerk Noord-Nederland en worden besteed aan de doestellingen zoals die notarieel zijn afgesproken. Mutaties in het Bestemmingsfonds zullen jaarlijks door VWN via resultaatbestemming worden toegevoegd aan- of in mindering worden gebracht van het Bestemmingsfonds "Ellen Nieuwenhuijsen".

Vorzieningen (25)

	Loopbaan- budget	Wacht- geld	Totaal
Stand per 1 januari 2018	149	120	269
Onttrekking/Vrijval	-49	-20	-69
Toevoegingen	21	11	32
Stand per 31 december 2018	121	111	232

Loopbaanbudget

In de CAO Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening is het loopbaanbudget opgenomen. Met het loopbaanbudget kan de werknemer werken aan de loopbaan en inzetbaarheid op eigen maat en naar eigen behoefte, gericht op het verkrijgen en behouden van een sterke arbeidsmarktpositie. De besteding van de gelden kan over de jaargrens heen lopen.

Wachtgeldvereniging

Deze voorziening dekt de toekomstige kosten van de tot en met 2015 gerealiseerde vermindering van het bestand aan medewerkers van de landelijke organisatie. De voorziening heeft een looptijd tot en met 2019. Bij het bepalen van de hoogte van de voorziening is rekening gehouden met een schatting van de verdien capaciteit van de voormalige medewerkers. De wachtgeldregeling wordt uitgevoerd conform de CAO Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening.

Kortlopende schulden (26)

	2018	2017
Crediteuren derden	1.441	1.537
Crediteuren onderling facturen	58	60
Crediteuren onderling subsidies en overig	386	2.645
Nog te besteden subsidies en bijdragen derde partijen	2.122	3.813
Nog te betalen omzetbelasting	93	89
Loonheffing	530	524
Verlofdagen en spaaruren	229	287
Overige schulden en overlopende passiva	301	48
Totaal	5.160	9.004

De kortlopende schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar. De reële waarde van de kortlopende schulden benadert de boekwaarde vanwege het kortlopende karakter ervan.

3.3.3 Niet in de enkelvoudige balans opgenomen rechten en verplichtingen

Huurcontracten

Het landelijk bureau en de regionale stichtingen hebben geen panden in eigendom en huren derhalve kantoorruimten.

Per 1 april 2018 is een huurcontract gesloten voor de huisvesting van het landelijk bureau te Amsterdam. Het contract heeft weer een looptijd van vijf jaar, ofwel lopend tot 31 maart 2023. Op jaarbasis bedraagt de huur € 356.000, op de huur is een indexclausule van toepassing. Tot meerdere zekerheid van de verhuurder heeft VluchtelingenWerk een bankgarantie gesteld van € 213.000.

IP-VPN netwerk

Met KPN is een overeenkomst afgesloten voor het gebruik van een IP-VPN netwerk en aansluitingen. Ingangsdatum 1 juni 2017. Het contract heeft een looptijd tot en met 31 mei 2022. Het minimum aantal aansluitingen dat gedurende de looptijd van de overeenkomst dient te worden aangehouden bedraagt 250. De minimale jaarlijkse kosten liggen rond de € 450.000.

Overige ICT

Met een tweetal ICT leveranciers zijn contracten afgesloten die een langere looptijd hebben dan een jaar. Het gaat hierbij om een overeenkomst met een verplichting van € 50.000 per jaar met een looptijd tot en met 31 december 2019 (Wilroff) en een overeenkomst met een verplichting van € 82.800 per jaar met een looptijd tot en met 31 december 2019 (West BV). Hiernaast zijn nog een drietal ICT contracten met een langere looptijd dan een jaar die tezamen ongeveer een verplichting van € 88.000 per jaar omvatten. Het betreft Toshiba (printers) en Global Switch tot 2023 en Clockwise (tijdschrijfsysteem).

Kredietovereenkomst Van Lanschot Bankiers

Met Van Lanschot Bankiers te Amsterdam is een kredietovereenkomst tot maximaal € 2 miljoen overeengekomen.

Overig

Voor schoonmaak is met de firma Amal een contract afgesloten met een looptijd tot 1 april 2021 met een jaarlijkse verplichting van € 65.000. Voor de salarisadministratie is met AAG een driejarig contract afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2021 met een jaarlijkse verplichting van € 172.500. Daarnaast zijn er nog een paar (GWS en Oasis) overige contracten met een langere looptijd dan één jaar. De hieruit voortvloeiende verplichtingen omvatten jaarlijks circa € 25.000.

3.3.4 Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten

Grondslagen van de bepaling van het resultaat

Voor de resultaatbepalingsgrondslagen van de enkelvoudige jaarrekening wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van de geconsolideerde jaarrekening. De grondslagen zijn hieraan gelijk, tenzij anders is vermeld.

Toelichting baten

Baten van loterijorganisaties (27)

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Bijdrage Nationale Postcode Loterij	10.000	8.000	8.000
Bijdrage uit 13e trekking NPL	-	-	-
Extra bijdrage NPL incidenteel	-	-	2.000
Extra bijdrage NPL tbv Gezinshereniging	-	-	950
Totaal	10.000	8.000	10.950

In 2018 heeft VluchtelingenWerk een reguliere bijdrage van € 8 miljoen ontvangen, aangevuld met een voor de periode 2018 tot en met 2022 extra structurele bijdrage van € 2 miljoen per jaar.

Baten van subsidies van overheden (28)

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Raad voor de Rechtsbijstand	1.004	1.200	1.358
Ministerie van SZW (DS&I)	1.030	1.030	1.338
Ministerie van J&V (DRV) steunfunctie	1.551	1.257	1.490
Ministerie van J&V (DRV) 1ste lijns activiteiten	4.713	4.535	5.100
Ministerie van J&V (DRV) tolkendienst	2.408	4.348	2.851
Overbesteding tolkendienst uit vooruitontv subsidie	-	-	324
Ministerie van SZW VIP (AMIF)	17	150	1.035
Ministerie van SZW Eigenwijs (AMIF)	67	135	684
Ministerie van SZW Een nieuw hoofdstuk (AMIF)	75	125	515
Ministerie van SZW Met opgeheven hoofd (AMIF)	29	55	146
Ministerie van J&V Met opgeheven hoofd (AMIF)	29	50	146
Ministerie van SZW Met opgeheven hoofd 2 (AMIF)	782	1.055	-
Ministerie van SZW Time4You (AMIF)	383	435	9
Ministerie van SZW Werk aan de winkel (AMIF)	739	970	15
Ministerie van SZW Eurowijzer	13	-	
Totaal	12.840	15.345	15.010

Raad voor de Rechtsbijstand

Met de Raad voor Rechtsbijstand is een overeenkomst gesloten voor het verlenen van rechtsbijstand aan vluchtelingen in de eerste fase van de asielprocedure.

Subsidie ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (DS&I)

De subsidie van de Directie Samenleving en Integratie (DS&I) is gericht op het opleiden, trainen en verstrekken van advies aan vrijwilligers en betaalde medewerkers die toegelaten vluchtelingen begeleiden bij hun integratie in de Nederlandse samenleving. Voor deze steunfunctie is in 2018 een subsidie beschikbaar gesteld van € 1.030.000.

Subsidie ministerie van Justitie en Veiligheid (DRV)

Om de activiteiten van VluchtelingenWerk Nederland in de centrale opvanglocaties gericht op voorlichting en begeleiding gedurende de asielprocedure te kunnen financieren heeft de Directie Regie Afdeling Ketensturing (DRV) voor 2018 meerdere subsidies toegekend tot een bedrag van € 8.672.000.

De verleende subsidies kunnen als volgt worden gespecificeerd:

- Specifieke producten en activiteiten gericht op het opleiden, trainen en verstrekken van advies ter ondersteuning aan de begeleiding van asielzoekers. Voor deze steunfunctie is een subsidie beschikbaar gesteld van maximaal € 1.551.000.
- Voor de begeleiding van asielzoekers in 1ste fase asielprocedure, de tijdelijke noodvoorzieningen en op de vrijheidsbeperkende locaties is € 4.713.000 toegekend.
- Voor de tolkendiensten werd € 2.408.000 gesubsidieerd door DRV.

Projectsubsidies

Eigenwijs

Het agentschap van SZW, AMIF, heeft voor de periode van 2015 – 2018 een maximale subsidie toegekend van € 1.313.335 voor project Eigenwijs. In 2015, 2016 en 2017 is respectievelijk een bedrag van € 21.005, € 434.000 en €684.000 aan baten toegekend naar rato van de subsidiabele kosten. In 2018 zijn de verantwoorde baten € 67.000.

Een nieuw hoofdstuk

Het agentschap van SZW, AMIF, heeft voor de periode van 2015 – 2018 een subsidie toegekend van € 1.048.792 voor het project Een nieuw hoofdstuk . In 2015, 2016 en 2017 is respectievelijk een bedrag van € 14.000, € 268.000 en €515.000 aan baten toegekend naar rato van de subsidiabele kosten. In 2018 zijn de verantwoorde baten € 75.000.

Met opgeheven hoofd

Het agentschap van SZW, AMIF, heeft voor de periode van 2015 – 2018 een subsidie toegekend van € 666.059 voor project Met opgeheven hoofd. In 2015, 2016 en 2017 is respectievelijk een bedrag van € 8.085, € 53.094 en € 146.000 aan baten toegekend naar rato van de subsidiabele kosten. In 2018 zijn de verantwoorde baten € 29.000.

Daarnaast heeft het ministerie van Justitie en Veiligheid (SVT) voor de periode van 2015 – 2018 een subsidie toegekend van € 649.172 voor project Met opgeheven hoofd. In 2015, 2016 en 2017 is respectievelijk een bedrag van € 8.085, € 129.000 en € 146.000 aan baten toegekend naar rato van de subsidiabele kosten. In 2018 zijn de verantwoorde baten € 29.000.

Toelichting lasten

In dit hoofdstuk wordt verantwoording afgelegd over de wijze waarop de ingezette middelen zijn besteed aan de organisatieactiviteiten, Belangenbehartiging, Begeleiding, Expertise, Diensten en Verenigingsstaf. Per onderdeel zijn te behalen resultaten geformuleerd.

Per activiteit zijn producten en projecten gegroepeerd om de doelstelling te bereiken. De kosten per product en project zijn gebaseerd op de inzet van medewerkers vermeerderd met door derden in rekening gebrachte direct toerekenbare kosten. De lasten van de werkorganisatie zijn middels een integrale urenadministratie en een integraal uurtarief aan de producten en projecten toegerekend.

Besteed aan de doelstellingen

Belangenbehartiging (29.1)

Doelstelling: De afdeling belangenbehartiging maakt zich sterk voor een ruimhartig beleid voor asielzoekers en vluchtelingen en draagvlak voor hun bescherming in de samenleving.

		Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Beleidsbeïnvloeding & lobby asiel	Asiel	453	465	462
Programma Intern. rechtsbescherming	Asiel	527	276	463
Programma IR Hotspots	Asiel	57	-	-
Beleidsbeïnvloeding & lobby integratie	Integratie	265	260	465
Regionale belangenbehartiging	Integratie	591	597	699
Marketing & communicatie vereniging	V&O	787	868	834
Draagvlak	V&O	314	343	403
Draagvlak en jongeren	V&O	52	-	-
Persvoorlichting	V&O	346	310	400
Voorlichting	V&O	1.132	1.005	1.065
Campagne	V&O	441	436	479
Positionering en Sterk Merk	V&O	402	455	258
Stay Human	V&O	25	-	298
Bekend maakt bemind	V&O	375	233	320
Totaal belangenbehartiging		5.767	5.248	6.147
Aandeel in kosten van beheer & administratie		221	173	162
Netto belangenbehartiging		5.546	5.075	5.985

Toelichting: VluchtelingenWerk behartigt zowel landelijk als lokaal de collectieve en individuele belangen van asielzoekers en vluchtelingen. De afdeling Belangenbehartiging van het Landelijk Bureau heeft als taak de collectieve belangen van asielzoekers en vluchtelingen op landelijk niveau te behartigen. Met een mix aan instrumenten draagt de afdeling Belangenbehartiging bij aan vluchtelingenbescherming in Nederland en daarbuiten.

Die mix bestaat uit 'stille diplomatie' en openbare acties richting politiek en beleidsmakers (zoals lobbybrieven, pers- en communicatieacties, onderzoek en publicaties), het uitbreiden, betrekken en behouden van de achterban (donateurs en sympathisanten) en het ondersteunen van regionale activiteiten (zoals samenwerking met regionale stichtingen) en internationale activiteiten (zoals Europese lobby en de samenwerking met internationale zusterorganisaties).

De bestedingen in 2018 zijn € 471.000 hoger dan begroot en € 439.000,- lager dan de bestedingen in 2017.

Begeleiding (29.2)

Doelstelling: De afdeling begeleiding stelt asielzoekers tijdens en na de asielprocedure in staat de regie over hun leven te houden en de inzet van de afdeling leidt er toe dat vluchtelingen een stap kunnen zetten op de participatieladder.

		Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Centrale Opvang	Asiel	4.070	4.118	5.475
POL	Asiel	1.878	1.644	1.570
Aanmeldcentra	Asiel	835	915	837
Grenshospitium	Asiel	84	92	83
Vrijheidsbeperkende locatie	Asiel	101	94	110
1e fase AZC	Asiel	174	147	228
Tolkenbudget	Asiel	2.408	4.348	3.176
Regionale Steunpunten Rechtsbescherming	Asiel	515	264	255
Projectontwikkeling asiel	Asiel	184	241	207
PJ Eigen Wijs (AMIF)	Asiel	93	185	1.017
PJ Een Nieuw Hoofdstuk (AMIF)	Asiel	134	160	662
PJ Met Opgeheven Hoofd (AMIF/SVT)	Asiel	84	145	219
Programma gezinshereniging	Asiel	234	353	496
PJ Met opgeheven Hoofd 2	Asiel	971	1.311	3
PJ Time4You	Asiel	620	667	16
PJ Samenspel	Asiel	73	-	-
PJ Samenspel 2	Asiel	-	-	-
Training & Opleiding asiel	Asiel	623	469	707
Doorber. Training & Opleiding asiel (inkomsten)	Asiel	-70	-80	-94
Vaatschappelijke Begeleiding en Regionale Onderst	Integratie	140	138	118
Arbeidsparticipatie	Integratie	826	541	958
Projectontwikkeling Integratie	Integratie	199	247	185
Kindervakantieweken	Integratie	288	215	309
PJ Vluchtelingen Investeren in Participeren (AMIF)	Integratie	249	222	1.450
Vluchtelingen DOE fonds	Integratie	3	6	425
PJ VIP2 Werk aan Winkel	Integratie	1.111	1.377	29
PJ Werkwijzer (Oranjefonds)	Integratie	111	129	1
PJ Euro Wijzer 3 (Oranjefonds)	Integratie	276	-	-
Euro-passie (SZW)	Integratie	18	-	-
Training & opleiding integratie	Integratie	762	764	732
Doorberekening Training & opleiding integratie	Integratie	-208	-120	-220
niet in 2018	Integratie	-	-	-
PJ Euro Wijzer 2 (Oranjefonds)	Integratie	-	-	274
Totaal belangenbehartiging		16.786	18.592	19.227
Aandeel in kosten van beheer & administratie		276	212	184
Netto belangenbehartiging		16.510	18.380	19.043

Toelichting: In heel Nederland bieden medewerkers van VluchtelingenWerk begeleiding aan asielzoekers en vluchtelingen, van aankomst tot zelfstandigheid. De afdeling Begeleiding van het Landelijk Bureau faciliteert het uitvoerende werk in de regio's met deskundigheidsbevordering, interne beleidskaders, samenwerkingsafspraken, financiering en werkwijzen. VluchtelingenWerk combineert uitvoerend werk met signalering ten behoeve van belangenbehartiging. Een deel van het uitvoerende werk wordt bekostigd uit eigen middelen, zodat de daar verkregen kennis en ervaring kan worden ingezet in het kader van belangenbehartiging. In samenwerking met de regio's zoekt de afdeling Begeleiding naar een balans tussen de inzet van burgerkracht en professionele dienstverlening. De inzet van vrijwilligers is een belangrijk instrument om een brug te helpen bouwen tussen asielzoekers en vluchtelingen en de Nederlandse samenleving.

De bestedingen waren in 2018 € 1.870.000 lager dan begroot. Ten opzichte van 2017 zijn de bestedingen € 2.533.000 lager.

Expertise (29.3)

Doelstelling: De deskundigheid van VluchtelingenWerk draagt bij aan een goede (rechts)positie van asielzoekers en vluchtelingen.

		Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Vluchtweb asiel	Asiel	219	358	337
Doorber. Vluchtweb Asiel (Inkomsten)	Asiel	-49	-50	-49
Helpdesk asiel	Asiel	1.103	756	1.011
Doorber. Informatieve Diensten/WRV (Inkomsten)	Asiel	-512	-387	-511
Documentalisten	Asiel	514	443	482
Publicaties & methodiekontwikkeling	Asiel	101	94	132
Doorber. Abonn. A&M (Inkomsten)	Asiel	-14	-25	-16
WRV	Asiel	49	95	73
rekening Informatieve Diensten / WRV (Inkomsten)	Asiel	-	-65	-
PJ Strategisch procederen	Asiel	158	152	157
Vluchtweb integratie	Integratie	133	229	262
Helpdesk integratie	Integratie	540	497	572
Doorberekening Helpdesk integratie (Inkomsten)	Integratie	-5	-	-
Vluchtelingenfonds	Integratie	354	365	454
Signalering & Monitoring	V&O	256	251	254
niet in 2018				-
Totaal belangenbehartiging		2.847	2.713	3.159
Aandeel in kosten van beheer & administratie		236	182	174
Netto belangenbehartiging		2.611	2.531	2.985

Toelichting: De afdeling Expertise zorgt ervoor dat de kennis die relevant is voor de rechtspositie van asielzoekers en vluchtelingen aanwezig is binnen de Vereniging en daadwerkelijk wordt benut om de (rechts)positie van vluchtelingen te verbeteren. Dat doet de afdeling door actuele, relevante en kwalitatief hoogwaardige informatie en adviezen aan te bieden aan regionale stichtingen, de advocatuur en aan medewerkers van het Landelijk Bureau ten behoeve van de collectieve belangenbehartiging. Dit gebeurt zowel ten aanzien van de programmalijs Asiel (op de onderwerpen asielprocedure en land-van-herkomst-informatie) als ook ten aanzien van de programmalijs Integratie (materiële rechtspositie van vluchtelingen).

De bestedingen in 2018 waren € 80.000 hoger dan begroot en € 374.000 lager ten opzichte van 2017.

Diensten (29.4)

Doelstelling: De afdeling Diensten richt zich op een effectievere en efficiëntere vereniging. De vereniging wordt verstrekt door harmonisering van bedrijfsvoering en ontzorging door het aanbieden van een basis dienstenpakket aan haar leden. De toevertrouwde financiële middelen worden zorgvuldig en duurzaam beheerd.

		Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Bedrijfsvoering tbv regio's	V&O	145	202	151
ICT Beheer Regio's	V&O	2.568	1.722	2.558
Doorberekening ICT beheer Regio's (Inkomsten)	V&O	-1.287	-799	-1.483
ICT Basispakket en Innovatie	V&O	637	635	619
Doorber. ICT Basispakket en Innovatie (Inkomsten)	V&O	-472	-449	-494
Service FO incl webwinkel	V&O	43	136	72
Programma VVS en uitvoering	V&O	545	358	608
Doorber. Programma VVS en uitv. (Inkomsten)	V&O	-81	-	-81
Odoo Programma en uitvoering	V&O	541	80	358
Doorber. Odoo en uitvoering (Inkomsten)	V&O	-37	-	-183
Privacy	V&O	134	89	-
Verenigingsdiensten	V&O	9	-	-
Totaal belangenbehartiging		2.745	1.974	2.125
Aandeel in kosten van beheer & administratie		108	93	73
Netto belangenbehartiging		2.637	1.881	2.051

Toelichting: De afdeling Diensten dient gezien te worden als een werkorganisatie ten dienste van zowel de bedrijfsvoering van het Landelijk Bureau alsook ondersteunend aan de bedrijfsvoering van de regionale stichtingen.

De bestedingen waren in 2018 € 756.000 hoger dan begroot en € 586.000 hoger ten opzichte van 2017.

Verenigingsstaf (29.5)

Doelstelling: De verenigingsstaf ontwikkelt visie, strategie en verenigingsbeleid op alle onderdelen van de missie en de vereniging als organisatie en ziet toe op de uitvoering daarvan.

		Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Fonds Vluchtelingenprojecten (SVO)	V&O	60	-	487
Governance en Compliance	V&O	322	328	62
Visie en strategie ontwikkeling	V&O	186	324	183
Financieel beleid vereniging	V&O	431	281	197
Bestuursbudget	V&O	86	80	1
Vrijwilligersbeleid	V&O	286	317	234
Organisatieontwikkeling	V&O	128	252	50
niet in 2018	V&O	-	-	-
Totaal belangenbehartiging		1.499	1.582	1.214
Aandeel in kosten van beheer & administratie		56	51	38
Netto belangenbehartiging		1.443	1.531	1.176

Toelichting: De Verenigingsstaf beoogt de samenwerking met de regionale stichtingen te versterken. De leden participeren actief in beleidsontwikkelingen en besluitvorming omtrent de vereniging.

De bestedingen bedroegen in 2018 € 88.000 minder dan begroot. Ten opzichte van 2017 waren de bestedingen € 267.000 hoger.

Kosten werving baten (30)

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Kosten eigen fondsenwerving	954	844	901
Kosten werving NPL bijdrage	1	2	5
Kosten verkrijging subsidies overheden	110	144	136
Totaal wervingskosten	1.065	990	1.041

De kosten voor werving van de baten vallen ruim onder de 25% norm van het CBF. Voor gedetailleerde informatie verwijzen wij naar het bestuursverslag, zoals opgenomen in dit jaarrapport.

Kosten Beheer en Administratie (31)

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Kosten van beheer & administratie	926	739	647
Som der lasten	30.775	31.178	32.961
Kosten beheer en administratie in %	3,01%	2,37%	1,96%

Het bestuur van VluchtelingenWerk hanteert een norm van maximaal 10% van de som der lasten.

Financiële baten en lasten (32)

De rentebaten en de baten uit beleggingen zijn als volgt:

	Contante opbrengst	Gerealiseerd koersresultaat	Niet gerealiseerd koersres.	Totaal
Obligaties	104	-22	-73	9
Aandelen	48	-45	-236	-233
Liquide middelen/lasten	-43			-43
Totaal 2018	109	-67	-309	-267
Totaal 2017	142	10	21	173

Kostenverdeelstaat - Toelichting bestedingen

Bestemming	Doelstelling					Werving baten	Beheer en Administratie	Totaal	Totaal	Totaal
	Belangenbehartiging	Begeleiding	Expertise	Diensten	Vereniging staf			2018	begroting 2018	2017
Verstrekke (project) subsidies en (project) bijdragen	2.454	13.644	194	1.538	781	766	190	19.567	21.638	21.715
Afdrachten aan verbonden (internationale) organisaties	372	66	25	-	92	-	-	555	-	699
Communicatiekosten	478	-	-	-	-	-	-	478	-	540
Personeelskosten	1.932	2.414	2.062	947	491	258	635	8.738	8.174	8.521
Huisvestingskosten	126	157	134	62	32	17	41	569	555	569
Kantoor- en algemene kosten	119	148	127	58	30	16	39	537	530	631
Afschrijving	65	81	70	32	17	9	21	295	280	287
Totaal	5.546	16.510	2.611	2.637	1.443	1.065	926	30.738	31.178	32.961

Personeelskosten

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Salarissen	6.342	5.807	6.267
Sociale lasten	975	914	925
Pensioenpremie	601	703	581
Overige personeelskosten	820	750	748
Totaal	8.738	8.174	8.521

Het gemiddeld aantal fte's in 2018 bij het landelijk bureau was 111,1. Dit is een lichte daling ten opzichte van 2017 waar het gemiddeld aantal fte's lag op 112,6. De gemiddelde personele bezetting is als volgt:

Afdeling <i>(gemiddeld aantal fte's op jaarbasis)</i>	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Belangenbehartiging	30,4	28,7	29,6
Begeleiding	28,5	27,6	28,0
Expertise	24,6	22,8	26,2
Diensten	20,5	22,4	21,7
Verenigingsstaf	7,1	7,7	7,1
Totaal	111,1	109,2	112,6

Bezoldiging bestuur

Voor de bezoldiging van het bestuur wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten.

3.4 Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die effect hebben op de situatie op balansdatum.

3.5 Ondertekening van de jaarrekening

Het bestuur heeft de jaarrekening ondertekend op: .....

De heer A. Choho (voorzitter)

Mevrouw M. Huisman

De heer H.M. van Iperen

De heer J. van der Werff

Mevrouw M. Parson

Mevrouw J. de Visser

De leden van de Raad van Toezicht hebben de jaarrekening ondertekend op: .....

Mevrouw W. Sorgdrager (voorzitter)

De heer P. Jacobs (voorzitter van de
Audit Commissie)

Mevrouw M. Baltus (lid)

Mevrouw J. Schulp (lid)

De heer K. Shahbazi (lid)

De heer T. Coenen (lid)

Zirkzee Audit

accountants

Lange Voort 68
2341 KD Oegstgeest
Postbus 93
2340 AB Oegstgeest
T 071 - 515 40 14
F 071 - 517 36 66
E mail@zirkzee.nl
www.zirkzee.nl

onderdeel van de Zirkzee-groep

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de Vereniging VluchtelingenWerk Nederland

A. Verklaring over de in het Jaarrapport opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de in dit Jaarrapport opgenomen jaarrekening 2018 (pagina's 31 tot en met 82) van Vereniging VluchtelingenWerk Nederland te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit Jaarrapport 2018 opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Vereniging VluchtelingenWerk Nederland per 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 "Fondsenwervende organisaties".

De jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2018;
2. de geconsolideerde en enkelvoudige staat van Baten en Lasten over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Vereniging VluchtelingenWerk Nederland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het Jaarrapport opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het Jaarrapport andere informatie die bestaat uit:

- het Bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de RJ-Richtlijn 650 "Fondsenwervende organisaties" vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het Bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de RJ-Richtlijn 650.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het Bestuur en de landelijke Raad van Toezicht voor de jaarrekening

Het Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 "Fondsenwervende organisaties". In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het Bestuur afwegen of de vereniging in staat is om de werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het Bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het Bestuur het voornemen heeft om de vereniging te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging de bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De landelijke Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vereniging.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar nodig relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vereniging;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het Bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging de activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de landelijke Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Oegstgeest, 17 juni 2019

Zirkzee Audit B.V.

was getekend

R. Wassing RA